

MAGYAR LAPOSTA

BUDAPEST
Postafiók 151

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

A német és az angol nagyipari együttműködés kérdése az angol alsóházban

**Simon kincstári kancellár beszámolója a Lengyelországnak
adandó hadikölcsönről. Chamberlain nem látja szükséges-
nek, hogy a parlament a jövő két hónapban együtt maradjon**

Londonból jelentik: Az alsóház keddi délutáni ülésén Henderson Arthur újabb felvilágosítást kért Wohltat német gazdasági tanácsos londoni tanácskozásairól. Megkérdezte a kereskedelmi minisztert, hogy Wohltat folytatott-e megbeszélést a minisztérium valamelyik képviselével és hogy a német gazdasági tanácsos londoni útjának eredményeként nem indulnak-e újból tanácskozások a német nagyipar és az angol nagyipari szövetség között.

Stanley kereskedelmi miniszter az első kérdésre válaszolva kijelentette, hogy sem a kereskedelmi minisztérium, sem a külkereskedelmi, kiviteli hitelkezelés hivatalának tisztviselői nem találkoztak Wohltattal.

A második kérdésre a kereskedelmi miniszter azt válaszolta, hogy az angol gyáriparosok szövetsége és a német nehézipari csoport között tervezett megbeszéléseket a márciusi események következtében felfüggesztették és ebben a tekintetben a helyzet most is változatlan.

Sir John Simon kincstári kancellár is felszólalt az ülés folyamán és kijelentette, hogy az angol kormány Lengyelországnak nyolcmillió fontig terjedő kiviteli hitelkezelést nyújt honvédelmi eszközök vásárlásának megkönnyítésére Angliában. A részletek megállapításáról jelenleg folynak a tárgyalások a lengyel küldöttség és az angol szakminisztérium között. Megbeszélések folynak Lengyelországgal az angol és francia kormányok által együttesen nyújtandó készpénz-kölcsönről is. Az angol és francia kormány kész mindent megtenni, hogy Lengyelország hadianyagvásárlását előmozdítsa.

Mander képviselő megkérdezte, nem volna-e célszerű, hogy a törvényhozás augusztus és szeptember hónapban hetenként egyszer összeüljön, tekintettel a feszült nemzetközi helyzetre. Chamberlain válaszában kijelentette, hogy ennek nem látja szükségét.

A francia külügyi félhivatalos lap kárhóztatja a Hudson-féle ajánlatot

Bonnet külügyminiszter fölvilágosítást kért az angol-német gazdasági megbeszélésekről. Az angol-japán megegyezés hatása a moszkvai tárgyalásokra

Párizsból jelentik: A félhivatalos Temps keddi esti vezércikke kifejezést ad a Hudson-Wohltat tanácskozás feletti bosszúságának. Akárhogy hangoztatja Hudson, — állapítja meg a cikk, — hogy a saját nevében beszélt, mégis tény az, hogy olyan lehetlenségekről tárgyalt, amelyek nem alkalmasak arra, hogy teljesebben menjenek.

Bonnet francia külügyminiszter kedden magához kérte az angol ügyvivőt és felvilágosítást kért tőle a Wohltat német gazdasági tanácsossal folytatott angol tárgyalásokról. Az angol-német gazdasági megbeszélések egyébként is meglehetősen kínos feltűnést keltettek a francia közvéleményben.

Érdekes az Intransigeant cikke, mely megállapítja, hogy a szovjet-kormány részéről most már határozott engedékenység észlelhető és a helyzet igen kedvezően alakul. Ennek egyik legfőbb oka az angol-japán megegyezés, mely-

**Az angol munkáspárt a parlamenti
szünet megrövidítését kívánja**

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt elhatározta, hogy a feszült nemzetközi helyzetre való tekintettel javasolni fogja a kormánynak a parlament nyári szünetének megrövidítését.

Az alsóház 119 szavazattal 103 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely az angol képviselők részére nyugdíjalapot létesít.

**Molotov kijelentette, hogy nemsokára sor
kerül az angol-francia-szovjet vezérkari
megbeszélésekre**

Londonból jelentik: Maisky szovjet nagykövet kedden az angol külügyi hivatalban megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel a moszkvai megbeszélések jelenlegi helyzetéről.

A Petit Parisien szerint Molotov kijelentette, hogy nemsokára elérkezik az az idő, amikor az angol-francia-szovjet vezérkari megbeszélésekre is sor kerülhet.

nek hatása alatt Moszkva feladta ellenállását és szeretne megegyezésre jutni Londonnal és Párizssal.

**Francia államtanács
a nemzetközi helyzetről**

Párizsból jelentik: A francia hadügyminisztériumban csütörtökön minisztertanács lesz. Pénteken Lebrun elnök elnökletével államtanácsot tartanak. Ezen Bonnet külügyminiszter részletesen beszámol a nemzetközi helyzetről.

Az angol hadirepülők újabb tüntető útja

Párizsból jelentik: A Franciaország felett gyakorlatokat végző angol hadirepülőgépek kedden este visszatértek Londonba. A repülőgépek leszállás nélkül, óránként 500 kilométeres sebességgel összesen 2600 kilométer utat tettek meg.

**Szeptember elsejéig
meghosszabbították az állam-
polgársági névjegyzékbe való
jelentkezést**

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter 1. évi szeptember hó elsejéig meghosszabbította az állampolgársági névjegyzékbe való jelentkezést. Felhívja az érdekelt polgárok figyelmét, hogy eddig az időpontig feltétlenül jelentkezzenek okmányaikkal az illetékes hatóságoknál.

**Román-magyar
gazdasági tárgyalások
kezdődnek Sinaiaiban**

Bucurestiből jelentik: Július 27-én Sinaiaiban román-magyar gazdasági tárgyalások kezdődnek. A tárgyalások egyik fő kérdése annak a háromszázötven millió leinek felszabadítása, amellyel Románia rendelkezik Magyarországon az odaszállított áruk fejében.

Németország nem fogad el burkolt megoldást a danzigi kérdésben

**Lengyel sajtómegállapítás, hogy a német birodalom
területén nincs lengyelelles hangulat**

Danzigból jelentik: Illetékes helyen a legérellyesebben megcáfolták a külföldi sajtónak azt a kombinációját, hogy Hüllert rövidesen államfővé választják Danzigban s hogy a szabadvárost personal-unió alakjában egyesítik a Német Birodalommal. Német illetékes helyen ezeket a híreket agrémeknek minősítik és hangoztatják, hogy Németország semmiféle

burkolt megoldást nem fogad el a danzigi kérdésben.

Varsóból jelentik: A Czas a németországi helyzettel foglalkozva, tárgyilagosan megállapítja, hogy bárki, aki keresztül utazik Németország területén, egyáltalában nem tapasztal ott lengyelelles hangulatot. Mindenütt a legkifogástalanabb udvariassággal fogadják és kezelik a Lengyelországból érkezett utasokat.

Világkongresszus Krisztus-Király tiszteletére Jugoszláviában

Ljubljanából jelentik: Kedden kezdődött meg a szloveniái Ljubljanában (Laibachban) az ideai Krisztus Király-kongresszus, amelyen pápai legátusként Hlond bíboros, Lengyelország hercegprímása jelent meg. A kongresszuson a magyar-

országi katolikusok nagyobb küldöttséggel képviseltették magukat. A küldöttséget Huszár Károly volt miniszterelnök, P. Bangha Béla S. J. és Mihalovics Zsigmond pápai prelátus, az Actio Catholica országos elnöke vezette.

A biharmegyei Mezőgazdasági Kamara jelentése a szüretéről, gyümölcsstermésről és egyébektől

Nagyvárad. Saját tud.

A napokban készült el a Mezőgazdasági Kamara jelentése, március, április, május és június hónapokról.

A jelentés megállapítja, hogy az idei gabonatermés úgy minőség, mint mennyiség tekintetében kielégítő. Egy hold földön átlag 1300 kgr. búzára lehet számítani, 1200 kgr. rozsrá, 1000 kgr. árpára és 1400 kgr. zabra.

A termés, kivéve az árpát, amely egyes helyeken fűszkös, — mondhatni teljesen féregmentes.

A gyümölcstermelés is kielégítő. A jelentésből kiderül, hogy évek óta nem termelt annyi gyümölcs Nagyváradon és a megyében, mint az idén, bár tavasszal valósággal ellepték a fákat a hernyók és különösen a szilvában okoztak nagy kárt.

A szőlő is általában kielégítőnek mondható. Májusban és júniusban sok eső volt s emiatt a szőlősgazdáknak sokat kellett küzdeni a peronoszpora ellen; a szőlőtermés huszszázaléka peronoszporás. A júliusi szárazság viszont nem ártott a szőlőnek, inkább használt és igen szép és jó termésre van kilátás.

Állategészségügyi intézkedések

Az állattenyésztést illetően megállapítja a jelentés, hogy a nyári hónapokban enyhe száj-

fájás járvány lepte meg az állatokat, azonban csak borjúk és szopós malacok pusztultak el. Egyébként az állategészségügy kielégítőnek mondható.

Megállapítja a jelentés, hogy a hegyes vidékeken nagy hiány van bikákban és kandisz-nókbán.

Az állatorvosok az utóbbi 4 hónap alatt 1827 lovat oltottak be lépfene ellen, továbbá 49.540 szarvasmarhát, 9945 juhot, 170 kulya veszettség elleni védőoltást kapott, hasonlóképpen veszettség ellen oltottak be egy disznót és 194 szarvasmarhát.

A nagyváradai bikavásáron a Mezőgazdasági Kamara 16.500 lei értékű prémiumot osztott ki. Az állatok értéke az utóbbi 4 hónapban a következőképpen alakult:

Export kövér ökrök kgr.-ja 15—17 lei, bel-földi használatra szánt ökrök kgr.-ja 10—14 lei. Első osztályu fejős tehének átlag ára 12 ezer lei, másodosztályu tehén 8 ezer, harmadosztályu tehén ára 6 ezer lei. Szopós borjú 1200—1800 leiért volt kapható, míg egy ló ára 6 és 18 ezer lei között váltakozott. A kövér disznó kgr.-ját 23—27 leiért adták, süldőket 800—1000 leiért, a 6—8 hetes malacokat 250—300 leiért.

Nehéz dolog a házasság

Írta: Toronyi István

Nagyboldogasszony fényben fürdő délutánján már a második harangzó hívogatta az atyfiakat litániára. Az asszonyok még fűrgé kézzel mosogattak az ételszagú konyhákban, de az emberek már a piros tornyú templom tövében, Szent Vendel szobra körül eregették a pipafüstöt meg a szót. A füstöt olcsó, hat filléres dohánnyal, a szót pedig a kapadohányból is olcsóbb politikáról. A templom és a szobor között szaladt az országút. Úri népet szállító autók lárájában most nem zavarta, csak egy-két falusi síheder gyúrta a kerékpár pedálját a szomszéd falu felé, mert valami érthetetlen tik-tak a vasárnapi mellényük alatt azt magyarázta nekik, hogy a szomszéd faluban virágosabbak a családi kertek. S aki a virágokkal akar beszélgetni, annak mindig sietős az útja. Az út hajlásában a felső szer felől most föltűnt két öreg tehén szíjjelhajló szarva. Lassú ritmusban döcögtek s csak bojtos farkuk csapkodásával tanítgatták mérsékre a fülük körül dongó bogarakat. Öreg Pali Józsi saaszeme vette először észre a közeledőket:

— No, néztek csak ezt a nyavalyás Miskát — ajtette ki pipája mellől a csodálkozást — ennek már Nagyboldogasszony se ünnepe. Ezen a szent napon is kihajt!

Bodorkós Mihály pedig piszkos-kék parketgatyájában s régi csizmából leoperált klipp-klappolópapucsában mitem sejtve lépegetett. Esetlen feje büszkén ágaskodott a nyakán. Nem úgy hajtott, mint a szolgagyerek, hanem önzerttel, mint a Cifra és Bimbó boldog tulajdonosa. S nem ajtette, hogy mindjárt ítélet lesz. Tiszteségesen odaközözt a falusi társadalom vezető embereinek, de az Adjon Isten furesán jött vissza hozzá.

— Te, Miska! — mérgecsédt feléje Öreg Pali Józsi hangja — a rozsdá rájja ki a bugyozódat, hát ez a rend? Ezen a nagyünnepen is kihajtasz?

— Hmm... Nincs otthon etetni való, Józsi Bátyám — próbált védekezni a megtámadott.

— Nem igaz, te cigány! — kiáltottak rá egyszerre hárman-négyen is. — Szébb löhered, lucernád van, mint nekünk.

— Hóhé, hó — csitította Bimbó nevű nyugtalanokó tehénét Miska, mert ügylátszik, meg akart lépni a gazdája szapulása elől. Csak azután válaszolt:

— Nyersen nem etethetem föl azt a kis loheret, lucernát. Tölre is köll valami!

— Akasztófára való vagy, Miska — fenyegetett feléje Bakuc Istók. — Ahogyan az én marháimnak jutott mára a nyersből, a tiednek is jutott volna. Nem itt a baj. Az a hiba, hogy nem köll neked, cudar a templom. Nem félsz az Isten verésétől?

Vörös Vendel Miska ruhája felé bökött:

— Te! Piszkosabb a gatyád, mint az istálló! Nagyboldogasszony napján!

— Nincs asszon, aki mosson rám — védekezett Mihály.

— Az is a te hibád. Ne ragadj örökösen az istállóhoz! Nézz szét a faluban. Majd csak akad!

— Dehogy akad, Vendel bácsi! Eccer már szétnéztem, mert azt hittem, hogy akad. Hát nem akadt... De egy hétig rajtam röhögött mindenki... Ezért köll most is piszkos gatyában járnom.

Pali Józsi bácsi bátorította:

— Elég nagy a világ. Aztán virágos kert más faluban is van ám! Majd csak találsz te is magadhoz illő rózsát, amelyik kihajol eléd az útra. De, persze, utána kell járni.

— Házasodj meg, Miska — mondta Bakuc Istók —, de kardos menyecske hozz, azt megmondom, aki a templomba is elkergessen, ha már egyszer magadtól nem akarsz a jó Isten színe elé járni.

— Vasárnap elgyűsz velem Náraiba, a főbit majd eligazítom — szolt apai hangon Öreg Pali Józsi. — Hanem most aztán szedd a sátorfádat, mert ha az asszonyok ittérnek, ebben a dicőséges uniformisodban, akkor végleg kútba esik ám mindenféle házassági szándék. Mert ha az ő nyelvük előbb Náraiba ér, mint a mi lábunk, akkor te már ebben a földi életben bekötini való

Dr Vajda József plébános királyi kegyelmet kapott

Nagyvárad. Saját tud. Több ízben beszámoltunk már dr Vajda József tenkei plébános politikai bűnügyéről, akit a kolozsvári katonai törvényszék egy feljelentés alapján tiltott könyvek behozása címén egy évi börtönrre ítél. A plébánost az ítélet kihirdetése után letartóztatták, majd később hosszas utánjárás után szabadlábra helyezték, mivel dr Vajda József az ítéletet a katonai Semmitözékhez megfelelőbbre. Így került az ügy a nagyszabani katonai bírósághoz, amely az egyéves büntetést jóváhagyta és elrendelte dr Vajda József újabb letartóztatását. Az elítélt plébános ekkor a parlamenti magyar csoporthoz fordult, amelynek tagjai kezükbe vették az ügyet és lépéseket tettek arra, hogy Vajda királyi kegyelemben részesüljön. Most végre nyolc hónapi húzavona után döntő fordulat történt a tenkei plébános ügyében. A nagyváradai fogház igazgatóságához, ahova időközben büntetése kitöltésére átszállították a jogerősen elítélt lelkész szerdán reggel távirat érkezett az igazságügyminisztériumtól. A táviratban értesítették a fogházigazgatóságot, hogy dr Vajda Józsefet Ófelsége királyi kegyelemben részesítette. A kegyelmezés nemcsak a büntetés további kitöltését engedi el, hanem teljes egészében és minden következményével együtt törli a meghurcolt plébános elleni bünygyi eljárást. Dr Vajda József a királyi kegyelem következtében szerdán délelőtt már el is hagyta a fogházat.

Schütz Antal:

SZENTEK ÉLETE

Négy kötetben. Füzve kötetenként 108 lei, együtt 432 lei. Félvászonkötésben kötetenként 144 lei, együtt 576 lei. Egészvászonkötésben, kötetenként 162 lei, együtt 648 lei. Vastag papíron, selyemfűnyű vászonkötésben, kötetenként 216 lei, együtt 864 lei. Luxusbörkötésben, kötetenként 306 lei, együtt 1224 lei.

leányfejet nem találsz magadnak sehol, az szent igaz!

Igy végződött az ítélet s egy hét múlva a falusi korcama asztatánál Mihály fél liter bor rendelésével támogatta az államot a fogyasztási adó irányában. A sarokban alsóst játszó legények szájtátva nézték egy darabig, aztán a Berki Pista melléje könyökölt:

— Miska, mit csinálsz?
— Iszom. Nem látod?
— De látom, csak hogy te eddig nem igen szoktad itt a küszöböt vasítani.

— Most pedig vasítsom!
— Egészségedre, testvére!
— Vájlék neked is!

— Kocintottak. Mikor az utolsó korty is lekorcsolyázott a garatukon, Miska úgy érezte, hogy nő az önézete. Úres poharával megtasztította az üres üveget:

— Hejj, korecsmáros, a kis késit neki! Most pedig igazi nyakolajat hozzon, ne zalai lórét!

A Berki legény száján másodszer is kiszaladt az ámulat:

— Mit csinálsz, Miska?
— Indulatoskodom — jött a kemény válasz.
— No de mért? Van okod rá?
— Van, mert legény vagyok... Aztán... tudod... neked megsegítem... ezeretek valakít.

— Ez igen! Most már értem a tényállást. Aztán komoly az eset?

— Komoly. Mint a halál meg az ítélet.

— Hát a lány? Szeret?

Miska magasból nézte erre a fölösleges kérdésre, emelt hangon adta meg a választ:

— Azt mondta, hogy a feleségem lesz.

— Mutatós?

— Meghiszem azt. Olyan derék lány száz esztendeig se terem ebben a vacak faluban...

Olyan, mint a harmat. Friss. Láttam, mikor kényeret dagasztott. A dereka úgy hajladozott, mint az érett búzakalász... De háiba is magyarázom, te ezt úgyse éréd föl ésszel!

— Jól van, Miska, csak azt mondd még meg, hogy merre való.

— Náraiba. Szép, kétablakos házuk van. A pajtájukon új cserépszindöl. Az idei vaszon

Pétain tábornagy a régi francia-spanyol barátság helyreállításáért

Párizsból jelentik Petain tábornagy, Franciaország burgcsi nagykövete Perpignanban fogadta a sajtó képviselőit. Kijelentette, hogy munkájának célja a Franciaország és Spanyolország közötti hagyományos kereskedelmi és baráti viszony helyreállítása.

Uj iparügyi miniszter Magyarországon

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Kunder Antal kereskedelmi és közlekedésügyi minisztert az iparügyi minisztérium vezetésé alá fölmentette és iparügyi miniszterré dr Varga József, eddigi iparügyi államtitkárát nevezte ki. A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium élén továbbra is Kunder Antal marad.

Hatalmas perzsaszőnyeget loptak a kassai premontrei templomból

Ujabb nyomra bukkantak a kassai dómból ellopott műkincsek ügyében

Budapestről jelentik: Kedre virradó éjszaka újabb lopás történt egy kassai templomban. A premontrei templom sekrestyéje kedden reggel megdőbbsenve állapította meg, hogy az oltár előtti hatalmas perzsaszőnyeg eltűnt.

A kassai dóm műkincseinek ellopása ügyében kedden újabb nyomra bukkant a rendőrség. Jelentkezett egy tanu és elmondotta, hogy Olenics sekrestyést a betörést követő napok egyikén a szlovák határ közelében az erdőben látta. Megkérdezte tőle, hogy mit keres ott, mire a sekrestyész azt válaszolta, hogy fogyókúrát tart és azért gyalogol. A rendőrség ki akarta hallgatni Olenicset, a sekrestyésznek azonban nyomaveszett. Hétfőn azzal ment el hazulról, hogy nem érzi jól magát és kórházba megy. A kórházban azonban nem jelentkezett. A rendőrség most ezen a nyomon kutat tovább.

Jugoszláv és bolgár események

Uj félhivatalos lap Belgrádban. — A légvédelem megszervezése Bulgáriában

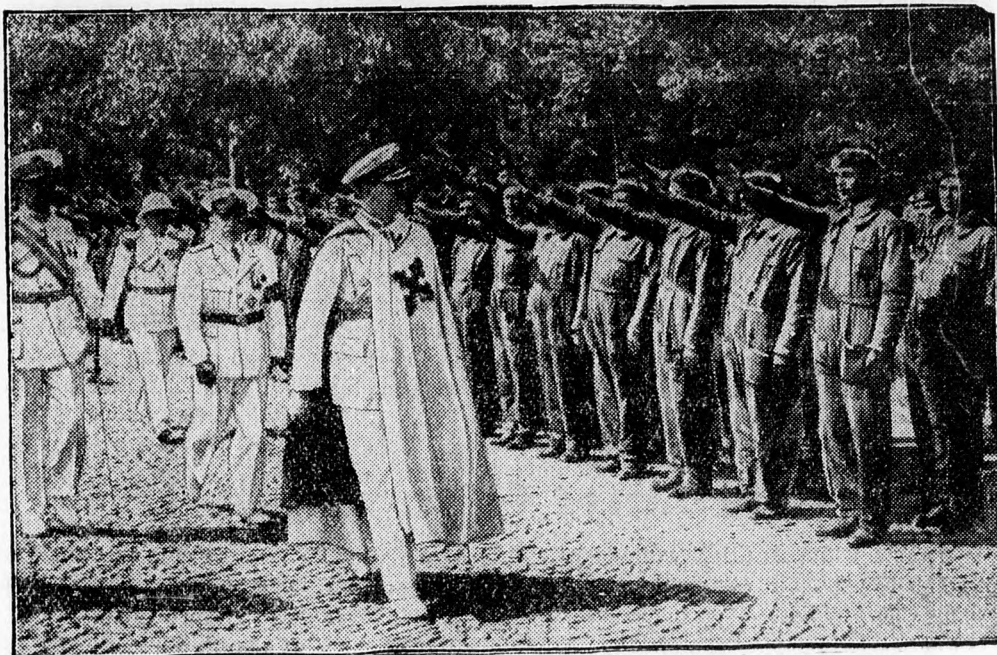
Belgrádból jelentik: A jugoszláv Vreme lapkiadóvállalat élére a belgrádi rendőrfőkapitányság biztosokat nevezett ki. Az intézkedést az tette szükségessé, hogy a kiadóvállalat igazgatósági tagjai szélső baloldali elemekkel álltak összeköttetésben és tervszerűen hamis híreket terjesztettek. Az volt a szándékuk, hogy Jugoszlávia és szomszédai között a jó viszonyt megzavarják. A jugoszláv ujság, mely eddig Stojadinovics lapja volt, ezzel az intézkedéssel félhivatalos lap lett.

Szófiából jelentik: A bolgár hadügyminiszter rövidesen rendeletet bocsát ki a bolgár lakosság

kötelező légvédelmi kiképzéséről. A létesítendő légvédelmi tanfolyamok látogatása 7-től 60 éves korig minden bolgár számára kötelező lesz.

Félmillió font angol hitelt adnak kísérletképpen Bulgáriának

Londonból jelentik: Stanley kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a Bulgáriával hónapok óta folytatott kereskedelmi tárgyalások a közeljövőben valószínűleg kereskedelmi egyezmény aláírására vezetnek. Beavatottak szerint kísérlet képpen félmillió font hitelt nyújtanak Bulgáriának.

II. Károly király a repülők napján elvonult kíséretével a pilóták sorfala előtt a bucaresti repülőtéren. II. Károly király mögött Teodorescu hadügyminiszter látható.

zsindölöztették... Kati és Riska tehenet kapja hazulról, amelyik tizennégy liter tejet ad egy nap. Aztán kap két hód fődét, egy rövid szekert. Te! az osztán bognárnunka! Ahogyan az ki van cifraival! A vasalás is vadonatúj rajta!... Hoz a Kati még egy finom diófa almáriumot is. Erted? Ezt úgy mondta, hogy lehetetlen volt nem érteni. Ettől a naptól kezdve a legények sokszor akarták ugratni. Meg-megkérdezték tőle esti pipa-szó mellett heverészve Szent Vendel szobra tövében:

— Te Miska! Aztán szereted-e igaz szíveddel? De Miska a belső láz gyönyörűsége miatt nem érezte ki a szavakból a gúnyt. Szeme csilloglag fényesült, a szava imádsággá szépült:

— Szeretem, hála Isten! Október utolsó hetében volt a lakodalom. Miska üres lakása galambházzá változott. A Riska tehen is szépen gyarapította beharangozott régi jó hírnevét. A férfi ruházatára se lehetett most már kifogása senkinek.

Uj házásoknak nincs történetük. Miskának se volt áprilisig. Akkor az álláshalmozó kishíró, akinek levérhordói tisztéje is volt, egy levelezőlapot lobogtatott meg Miska szeme előtt. Az írás Pest városából jött. Írója: Bodorkós Bözsi tudatta kedves bátyjával, hogy megúnta Mózes késő ivadékaival a szolgálatot s most hazajön, mert hívja a föld. Mostanában mindig aratásról álmodott s a pesti konyha vaságyán éjszakánként egész reggelig markot szedett a kedves Miska bátyja után. Nem jön üres kézzel, mert két tehen árat megtakarította. Kedves ángyának, meg szeretett Miska bátyjának pedig ajándékot is hoz.

Igy a levél. Miska vakarta a füle tövét. Őszítne előre érezte, hogy két fehérszemély hangja számára szűk lesz az udvara, de a tehenek ára Bözsi javára billentette a mérleget. A fiatal asszony is ura felé cirógatott a szavaival:

— De jó lesz! Ebben a simogató jóságban valahogy benne édesült a két tehen ára is.

— Hadd jöjjön csak, van pénze, nem nekünk kell eltartanunk. Meg a munkája is beáll majd. Pesten megtanulta. Talán varrni is tud. Milyen

jó lesz! Megvarrja az új ruhámat!

Mialatt a menyecske így énekelt, a férfi arra gondolt, hogy nyolc hold földjükre őt tehen jut.

A barátkozás ünnepe hite hamar szaladt s jötték utána először csak hangfogósan, majd egyre erősebben a fejbeközlő, nehéz hétköznapok. Lassan-lassan Bözsi csöndes taktikával maga felé fordította bátyja hajlandóságát. Hetenként váltakozva főztek s a gyomrot Pest hódította meg. Nárái alul maradt. A pesti lány tüdeje nem bírta az istálló nehéz trágyaszagát. A nyolc hónapos házások beiktatták életükbe a nem beszélő „haragszom-rám”-napokat. Egyik délután a menyecske a szomszédasszonytól sirta ki magát s esténként hűpögve szédült álomtalan alvába. Nem vette föl az új ruhát, mert a „pesti varrónő” elrontotta. Bözsi szeme észrevette, hogy a menyecske hibás derekú s szelíden szólt Miskához:

— Ugyan hová tetted a szemedet? Neked jobbvágsú lány is termett volna!

Országos vásárkor Bözsi keresetének a felén Miska megvette a negyedik tehenet. Három nap múlva Bözsi észrevette, hogy a nárái menyecske megrugta az ő Rózsáját. Bözsi melletrázóan zokogott, Mihály káromkodott s még aznap előhúzza a nárái szekeret. Befogta eléje a Riskát s rátette a diófaalmáriumot. Az asszony bugyorra kötötte ruháját s a kisirt könnyek harmatával arcán útnak indult hazulról haza. Nyári nap-sütésben ragyogott a felhőtlen égbolt. Csak a menyecske lelkére borultak nehéz fellegek. Nem érezte, hogy pacsirták énekeltek feje fölött a búcsúztatót. Az asszony láncon vezette tehenét s a gyerekek a kapuk alatt hasalva meredt szemmel lesték. Ilyent még nem láttak. Csak akkor bujtak elő, mikor a faluvegi útkanyarodóban végleg eltűnt a szép diófaalmárium a szemük elől.

Mihály aznap este újra találkozott a Berki legénnyel a korcsmaasztal mellett.

— Megmutattam, hogy ki az úr a házamban — szavaltá Mihály —, de nektek adok egy tanácsot: sose házassodjatok meg! Egy éve ilyenkor még én se gondoltam volna, hogy milyen nehéz dolog a házasság.

Szerencse, hogy az idő nem áll meg a nyolc

hónapos házások feje fölött. A kényes pesti leányra rászakadt az otthoni munka, mialatt Miska hajnaltól késő estig a földdel birkózott a mindennapi kenyérért. Az ételek izéből is fogyott a régi reklám-finomság. A leány Mihály morgására keményen vágott vissza:

— Nem jöttem üres kézzel! Az én földemen is szántasz az én tehenemmel!

Tarlószántás közben Mihály felé nevettek a belső fájdalmak iránt érzéketlen parasztlégények:

— No, Mihály! Szereted hála Isten? Rövid volt a szerelem.

A testvérháborúságra nemsokára pontot tett a kenyér. A pesti zsidóknál nem kellett soha kenyéret sütni. A harmadik szomszédból hordta Bözsi a vajas péksüteményt. De Mihály gyomrának házikenyér kellett. Hiába próbált hízelkedni a leány a városból csempészett pékkenyérrel. Az emberben magasra ágaskodott az önrzet:

— Rajtam ne nevesen a falu!... Dagassz! Van itthon kenyérliszt elég!

Az első sütet szalonnás lett. Miska halgatva nyelte, mialatt Bözsi a molnárokat áztatta a rossz liszt miatt. Az ember tudta, hogy a szomszédasszonyoké nem szalonnás. A második sütet még szalonnásabb lett. Ekkor Miskában elszakadtak a békességet tartó kötelek. Tört-zúzott otthon. Az utcából Bözsi is kapott, meg este a korcsmai székek is. Bözsi tehenét manap eladta s megmutatta neki, merre visz az út a nagyvilágba.

A szalmaözvegy Miska életében lassan dőcögtek a napok. Egyik esti etetés után kilopta magát a faluból s nekivágott az erdőnek. Élete csonkassága, a társatlanság kinja kergette. Első estén csak kerülgette a nárái házat, de másnap már tudta a Kati, hogy utána jár valaki. Kísértelt kis kapájával a temető felé, mintha a sírok gondozása lett volna most a legégetőbb munka. Mikor meghallotta az ismerős lépéseket, hátrafordult. Így akarta megkönnyíteni a férfi számára a szót. Miska egy-kettőre beérte s lelkéből halk hangon szálltak föl az előre kitervelt gondolatok:

— Kati! Mégis csak igaza van az eskető papnak. Teérted el kell hagyni még a testvért is... Hát én elhagytam... Hajnalban itt leszek érted...

A törökverő vitézség városa: EGER

Keresztül a Hortobágyon...

Eger, július hó.
Debrecentben jóakarattal figyelemztettek, hogy ne induljak el déli órában Eger felé. A fűzesabonyi lassított személyvonat éppen a legforróbb órákban szeli át ugyanis a Hortobágyot, a hőség pedig rendellenesen égeti „a kopár szik arját.” De csábított a Hortobágy, meg a délibáb, Fata Morgana tündérszínháza. Erre a déli óra a legalkalmasabb. Meg azután eredetiséget is kell vinni az utazásba. Hortobágy, július, délibáb: márcsak természetes, hogy ez a sok gyönyörűség zladással eredeti.

No hát ebben volt is részünk. A lassított személy déli harangszó után gördült ki a pályaudvarról. Rekkendő hőség. Az a kevés légáramlás, amit a vonal mozgása okoz, inkább a gőzfűzők száraz levegőjű izzasztó szobájára emlékeztet. De azért rendületlenül figyelem a vidéket. Látóképi csárda: megállóhely. Amilyen romantikus a neve, olyan közönséges a környéke és maga a csárda is. Köröskörül kukoricatáblák. A csárda közvetlen környezete pedig annyira civilizált, hogy a legjobb igyekezetemmel sem tudok betyárhangulatot támasztani felszórólt érdeklődéshez.

Balmazújváros után kezdődik tulajdonképpen a Hortobágy, ez a hatalmas, szikes sovány legelőjű puszták, ez a nagy darab símaság, amelyen mégis annyi romantika nőtt ki és virágozott a be-

tyárvilágban és amely ma is idegensalagatója Magyarországnak. A csikós- és a gulyásélet pátriárkális formái ma is ugyanazok, mint régen. Talán a délibáb, a Fata Morgana fardhatatlanul pajzán játékos kedve őrizi a puszták ősi szellemét.

Mert a délibáb igazán bőkezű. Sőt gúnyolódó is Csillag, friss vizű tavakat, árnyas zövd ligeteket, barátságos kis tanyákat mutogat a ropant hőségben. Utitársam mosolyog nagy érdeklődéssel. Megszólított. Bizonyára tősgyökeres pusztákfia — mondok neki — azért mosolyog rajtam. Nem — feleli — ő erdélyi, csikószerepai. Még a háború előtt sodorta erre az élet. Távirtda-felügyelő. Szopos Dénes, Szopos Sándor festőművész öccse.

Lassan-lassan megtudom, hogy bizony haza húz a szíve, a csiki hegyek közé, az üdítő borvizek, a hős források, hegyi patakok hazájába. Olyan természetes, hogy ebben a hőségben az üdítő forrás vize jut legelőször eszébe Erdély ide-szakadt fiának.

Elhagyjuk a Tiszát, Tiszafüredet. Nemsokára Fűzesabonyban vagyunk, azután indulunk tovább Eger felé. A távolban már átkélik a rekkendő hőség remegő páróján keresztül a Bükk-hegység láncát. Ott, annak a lábánál van Eger, a törökverő ősi vitézség és a százados katolikus hagyományok városa...

Gárdonyi Géza sírjánál

Ki ne olvasta volna az „Egri csillagokat”, törökverő hős Dobó István várkapitány, Bornemisza Gergely első hadnagy, az egri hős asszonyok és várvédők, örökszép krónikáját? És amikor Eger várának dicsőségére emlékezünk, kinek ne jutna eszébe a nagy Gárdonyi, aki életre keltette regényében a végvár csodálatos hősi tetteit, ki gyújtotta az ifjúság előtt a hazaszeretetnek, az áldozatkészség hősi fókának soha ki nem húnyó „egri csillagát.”

Itt nyugszik Gárdonyi, itt van a sírja a Bornemisza-bástya fölött a vár egyik kiemelkedő pontján. A bekerített sírhelyen kegyeletesen ápoló virágok őrzik az álmát. A hatalmas cserfakereszten egyszerű felírás:

GÁRDONYI GEZA
1863—1922.
Csak a teste!

... Igen, csak a teste van itt. Nagy szelleme most is ott van forró álmainak helyén, a vár kazamatáiban, a szűk földalatti folyosókban. Ott

Feltárják a vár titkait

Tizenhárom év óta folyik már szakadatlanul az ásás és a kutatás munkája. Két kiváló helybeli tudós fáradozik a feltáráson. A ma megközelíthető részek csak egy tizedét képezik a várnak. A talált tárgyak osztályozása és kiállítása is az állandó továbbfejlesztés jegyében történik. Az eddig feltárt és rendbehozott kazamaták, folyosók, szellőztető nyílások, aknafigyelők, a 28 méter mély kút, a vízgyűjtő medencék és vörösfényű vezetőcsövek már megéjtetik velünk valamennyire a régi hadi élet — különösen a végvári hadi élet — folyását.

A vár mozgalmas történetére vallanak a talált tárgyak is. Török, kínai, arab és magyar edény/redőkekből már is hatalmas gyűjtemény van. Különösen szépek a zománczott kályhacsészék. Török, tatár és magyar cseréppipát is találtak hőségesen. Ugyilátszik, őseink már ebben az időben is szerették a csibukot. A vár hős védőinek csontjait három közös sírból hordták észre egy helyre. Ma ez a hely a vár díszhelye és a látogatók tiszteltetlje kegyeletének központja. A sok szalagos koszorú között még hollandus is van.

van a vár hős védői között az aknaleső mélyedésekben és a dobra szórt borsószemek mozgásáról figyel, hogy a törökök hol akarják a falat robbantani. Ott van a fáklós örök számára készített mélyedésekben, ahonnan suttogó szavakkal továbbítják a riadót a várőrség számára.

Ott van a Bornemisza-bástya török-ütötte résnyílása előtt és a hős védőkkel együtt eleven védőfalat állít a rohamozó törökök támadása elé. A hatalmas szurokfűző üstöt is odahozták és ő is jöleső érzéssel látja, hogy hogyan omlik össze a tar koponyák falanka a forró szurok zuhata alatt.

A vár ezermestereivel együtt tőri a fejt a furfangos hadigépeken és lovagi szívének minden ösztönös hódolata a hős egri asszonyok felé árad, amikor ott látja őket a védők között, az első sorban...

Jobb helyre, szebb helyre nem is tehetnék volna. Itt alussza örök álmát annak a várnak a falai között, amelynek emléket minden magyar szívében felállította az „Egri csillagokkal.”

Az üveg alatt kiállított tárgyak között van egy harci csákánnyal bélyukasztott török koponya is. Szabályos négyezögletű lyukat ütött homlokán a veszedelmes kézi fegyver.

Vezetőm szapora beszédű fiatalember. Valószínűleg búvészkedik a sok adattal, számmal és névvel. Nem is csoda. Foglalkozása az idegenvezetés. Ma már ez kifizetődik, mert Eger nyugaton is ismert turisztikai pont.

A várból lefelé jövet a Dobó-utcában figyelem a boltosok neveit. Csupa galíciai név. Sok a zsidó — mondok egy kurucképi egri magyarnak — nem illik ide az egri vár dicsőséges multjához.

— Mán aki van, az van — feleli —, oszt majd kihál a magja lassan, ha az urak nem szabadítják ránk megint a veszedelmit.

Igy érek le a százados vitézi hagyományok fészke felé, a mába, ahol a magyar türelem példadadó megadással és a várvédőkénél nem kisebb hősiességgel várja nemzeti élete alattomos aláaknázójának az elvonulását.

Polyák István.

* A változás éveiben, amikor fokozott mértékben kell arra törekednünk, hogy a belekben beállott pangásokat megszüntessük, reggel éhgyomorral egy pohár „Ferenc József” keserűvíznek áldásos hatása van. Kérdezze meg orvosát.

Az adózó polgárok augusztus havi határidős naplója

Összeállította: dr. Lengyel Zsigmond ügyvéd, a Háztulajdonosok nagyváradi szövetségének ügyvezető elnöke

1. A július hó 1-én esedékessé vált második évnegyedi kincstári és közegei adókat és illetékeket (taxákat) legkésőbb augusztus 15-ig kell kifizetni. A köztartozások ekként való rendezése esetében a kifizetett összeg 5 százalékát kitevő mérséklést igényelhetünk. Ha azonban a kifizetést eddig az időpontig nem eszközöljük, úgy a törvény által előírt adónöveléseket és a behajtással kapcsolatos költségeket is fizetnünk kell.

2. Az alkalmazottak (cselédek, házmester) után fizetendő személyzeti adót és ezek járulékait augusztus hó 15-től 30-ig kell a szokásos „statlakok” kiállítását utján a pénzügyigazgatóságon számszerűen és a földszinten levő adóhivatálnál befizetni.

3. A bérleti viszony rendez felmondását augusztus hó 8-án délután 5 óráig kell a bérlet tudomására hozni.

Rendkívüli felmondással a törvény, vagy a szabályrendelet által előírt esetekben bármikor lehet élni és lehet követelni a bérlet kimozdítását.

A felmondást mindig két tanu előtt szóval vagy pedig két tanu által előttemeztet és a feladott aláírt levél utján lehet eszközölni, amelyet azonban feltétlenül postán és ajánlottan kell a másik félhez eljuttatni.

4. Felmondás után a bérlet köteles megengedni, hogy a jelentkező bérlet kivánók a helyiséget köznapon délelőtt 10—12 és délután 3—5 óráig megtekintessék.

Vasárnap és ünnepnapokon ez a kötelezettség csak délelőtt 10—12 órára terjed ki.

5. Egyszobás lakást a bérlet utolsó napján követő első köznapon ki kell üríteni.

Kétszobás lakást az előző köznapon kell kiüríteni, de egy szobát már déli 12 óráig az új bérlet rendelkezésére kell bocsátani.

Több szobás lakást a második köznapon kell kiüríteni, de legalább két szobát már az első köznapon este 8 óráig az új bérlet rendelkezésére kell bocsátani.

6. Az augusztus hó folyamán megkötött bérleti szerződéseket augusztus hó 30-ig, illetve a szerződés megkötésétől számított 30 nap alatt kell illetékezés végett a pénzügyigazgatóságnál bemutatni.

Senki el ne mulassza a bérleti szerződés illetékezés végett bemutatását, mert az igen súlyos bírságot von maga után.

Ajánlatos, hogy illetékezés céljaira a Háztulajdonosok Szövetsége által a háztulajdonosok rendelkezésére tartott szerződési úrlapokat használják fel, mert ezek a pénzügyi hatóságok rendelkezéseinek figyelemmel tartásával vannak szerkesztve és ekként a mellékdíjak illetékezés tárgyában keletkező vitákat eleve kizárják. De egyébként is ezek a szerződések a bérlet bejelentési kötelezettsége tárgyában is fontos rendelkezéseket tartalmaznak. A bértszerződési illetékek kivetési kulcsa lakásoknál minden megkezdett 1000 lej után 15 lej, ipari és gyári helyiségeknek 20 lej.

7. Most folynak a közegei adók és illetékek (taxák) kivetési tárgyalásai és folyamatban van az ezeket megállapító jegyzőkönyv kikészítése. A jegyzőkönyvek kikészítésénél az aláírás eszközölésekor minden adózó jegyezze fel a jegyzőkönyvnek a kézbesítéskor maradó példányára a kézbesítés évét, hónapját és napját. A kivetés elvégzésétől számított 20 nap alatt lehet fellebbezéssel élni.

A Háztulajdonosok Szövetségének tagjai bármely adó, vagy illeték ügyben a Cosbuc-utca 4. és az Avram Iancu-utca 13. számú irodákban díjtalan felvilágosítást nyerhetnek, de legutolsó felvilágosítást az évi tagsági díjak kifizetését igazolni tartoznak.

Huonder-Várkonyi:

A Mester lábainál

I. A munka napjai . . . . . Füzve 115 lej
II. A szenvedések éjjele . . . . . 114 „
III. A megdicsőülés reggele . . . . . 162 „

A legjobb iskola a Mester lábainál ülni, mert — ott alakil ki a leg-szebb embertípus: a Krisztus-típus. Rövid, mesteri elmélkedések papok és mélyebb lelkiéletre törekvő világiak számára.

A Nemzeti Ujjászületési Front magyar alosztályának újabb közlései

Eljárások a magyar nemzetiségű lakosság fontos gazdasági és politika' érdekű kérdéseiben

Kolozsvárról július 22-iki keltezéssel a Nemzeti Ujjászületési Front magyar alosztálya irodájától a következő jelentéseket kaptuk.

Tárgyalások Sélviu Dragomir miniszternél és emlékirat a kormányhoz. A napokban dr Gyárfás Elemér szenátor, dr Kovács Károly képviselő és dr Mikó Imre NUF-tanácsost meghallgatáson jelentek meg Sélviu Dragomir kisebbségi miniszter urnál és tárgyalásokat folytattak vele a Front magyar titkárainak kinevezése, a közeledő közigazgatási választások, a Magyar Népközösség megszervezése, az állampolgársági kérdés rendezése, a csiki magánjavak helyzete, valamint az állam elővételi jogának tervbevéti kiterjesztése ügyében.

Az államnak az ingatlaneladásoknál gyakorolt elővételi jogának kiterjesztésével kapcsolatban a Front magyar vezetői dr Szász Pál EMGE elnökkel együtt, emlékiratban fejtették ki álláspontjukat s azt ugyanazon eljuttatták Calinescu miniszterelnök és Serban földművelésügyi alminiszter urakhoz.

Megegyezés Gyergyószentmiklós és Békás közén. A magyar parlamenti csoport ismételt közbenjárásának eredményeképpen közmegegyezésre rendeződött a Lapos-havas erdőszakos birtokbavételének ügye. A földművelésügyi minisztérium most ismételten kiküldötte Fonai erdőtanácsost, aki a Gyilkos-tóhoz értekezletet hívott össze, amelyen Drimba csiki megyefőnök, Radulescu esendőparancsnok, a három békási község előljárósa, Gyergyószentmiklós polgármestere és jegyzője, valamint a közbirtokosság és a megszálló csoport képviselői vettek részt. A tanácskozás eredményeképpen a közbirtokosság hozzájárulásával elhatározták, hogy a közbirtokosság több mint 400 holdnyi legelőjén a békásiaknak 50 tejelő tehene, darabonként 200 lei legelődíj fejében, ebben a legelőtési időszakban még benn maradhat, a többi, mintegy 350 marhát a békásiaknak július 19-ig ki kell hajtaniok és az eddigi legelőtési díj darabonként 100 lejt a közbirtokosoknak meg kell téríteniök. A rendelkezés végrehajtásáért Biczac Cheie község előljáróságát teszik felelősé és Fonai tanácsos mindaddig a helyszínen marad, míg a törvényes rend helyre nem áll.

Az áthelyezett jegyzők ügye. Megírtuk, hogy a határmentéről az okiráltságba áthelyezett jegyzők ügyében dr Soós István és dr Mikó Imre közbejártak a belügy- és kisebbségi minisztériumban. A belügyminisztérium a kérdésben úgy döntött, hogy a jegyzők egyrészt megengedte, hogy eddigi állásukban és községükben maradjanak, az idősebbeknek pedig lehetővé tette, hogy nyugdíjazásukat lakóhelyükön kérjék, anélkül, hogy új állásaikat el kellene foglalniok.

A székely közbirtokossági erdők faanyagának házi szükségletre való biztosítása. Ismeretes, hogy a magyar parlamenti csoport behatóan foglalkozott a székely közbirtokosságok helyzetével, nehézségeivel és jogos kívánásaival. A fennálló rendelkezések ugyanis lehetlenné teszik, hogy a közbirtokossági tagok rendelkezzenek jogos fa-tulajdonuk felett. A magyar parlamenti csoport a kérdést megtárgyalta volt a földművelésügyi miniszterrel és erdészeti szakembereivel. Ennek eredményeképpen f. hó 14-én 171203. szám alatt a minisztériumtól a következő átiratot kapta:

„Hivatkozással az ön 11413—1939. szám alatt iktatott kérésére, melyhez egy törvényjavaslatot is mellékelte az 1924. évi és a „saját faszükséglet kielégítéséről” szóló törvény módosítására, van szerencsénk tudomására hozni, hogy a községi és közbirtokossági erdőkkel való gazdálkodás irányítására vonatkozó egyes rendelkezések általánosítása érdekében a következő intézkedéseket fogantatosítottuk:

a) a közbirtokosságok vezető és igazgató szervei állapítsák meg a közbirtokosságok házi-szükségelethez szükséges reális mennyiséget,

amit csak erre a célra lehet fordítani;

b) annak érdekében, hogy különösképpen a hegyi lakosság zavartalanul folytathassa fa-lusi vonatkozásban a fa ipari feldolgozására és értékesítésére irányuló tevékenységet, adassék meg neki az anyag beszerzésének lehetősége azáltal, hogy szóbeli árverésen vagy kis tételekben való ajánlattevés útján vehesse meg azt az anyagot, amit ipari vagy kereskedelmi célokra kíván felhasználni. Az árverésen csak a helyi közbirtokossági tagok vehessenek részt.

c) a fennmaradó részt, amit így nem tudnak megvenni, együttesen adják el nyilvános árverés útján;

d) az állam a Casa Pădurilor útján gyakorolja az elővételi jogot az erdőtörvény 48. szakasza alapján, a nyilvános árveréseken;

e) az évi vágterületek kitermelési saját kezelésben történjék, a közbirtokosság vezetősége és igazgatósága által az erdészeti hatóságok irányítása és ellenőrzése mellett, az anyag feldolgozása pedig a fenti javaslatok szerint feldol-

gozott fából történjék.

Ilymódon válik lehetővé az erdők racionális kihasználása és a termelés zavartalan kezelése.”

Az átirat egyes pontjainak tisztázása érdekében dr Kovács Károly felkereste Nedelcovici földművelésügyi vezérigazgatót, aki a magyar képviselő érvelése alapján kijelentette, hogy a minisztérium az átiratnak olyan értelmezést fog adni, mely szerint a házi használatra kiadandó mennyiségeket, amelyeket a közbirtokosság igazgatósága lesz hivatva megállapítani — mindenesetre a reálitás határain belül — legjobb belátásuk szerint használják fel a közbirtokossági tagok. E kitermelésnek egyéb korlátozása nem lesz, mint az, hogy a jogosított közbirtokossági tagok saját maguk lesznek kötelesek ezt kitermelni, ahhoz azonban nem lesz joguk, hogy ezen jutalékaikat az erdőben értékesítés és a kitermelés végett ide idegeneket beengedjenek. Az ilyen értelmű rendelkezéssel a székely közbirtokosságok tagjainak egyik legnagyobb sérelme nyer orvoslást.

Jelentkezés az állampolgársági lajstromba. Ezúton is nyomatékosan felhívjuk mindazon magyar etnikai származású polgárok figyelmét, akik bármilyen okból kimaradtak az 1924-es összeírásból, hogy augusztus 1-ig feltétlenül jelentkezzenek a községi előljáróságoknál és kérjék felvételüket. Azok viszont, akik hiányos iratokat nyújtottak be, egészséges ki kéréseiket.

Vihar, felhőszakadás és jégeső országSZerte

Kedd este több száz ház tetejét sodort le a vihar Târgovistében. Viz alatt Cernaui külvárosa. — Egy asszonyt agyonütött a villám Nagyváradon a villám belesapott egy zsufolt villamosba

Bucurestiből jelentik: Kedden este nagy vihart jelentettek az ország különböző részeiből. A vihart felhőszakadás és helyenként pusztító jégeső követte.

Legvehemensebb erejű vihar Târgovistében tombolt, ahol az orkán több száz háznak levitte a fedelét és tövestől tépte ki a fákat a földből. A kár Târgovistében több millió lei.

Cernauiiban a felhőszakadás következtében több városnegyed víz alá került. A tüdőzők a kéz éjszakai órákig dolgoztak, de nem tudták felszabadítani a víz alá került házakat.

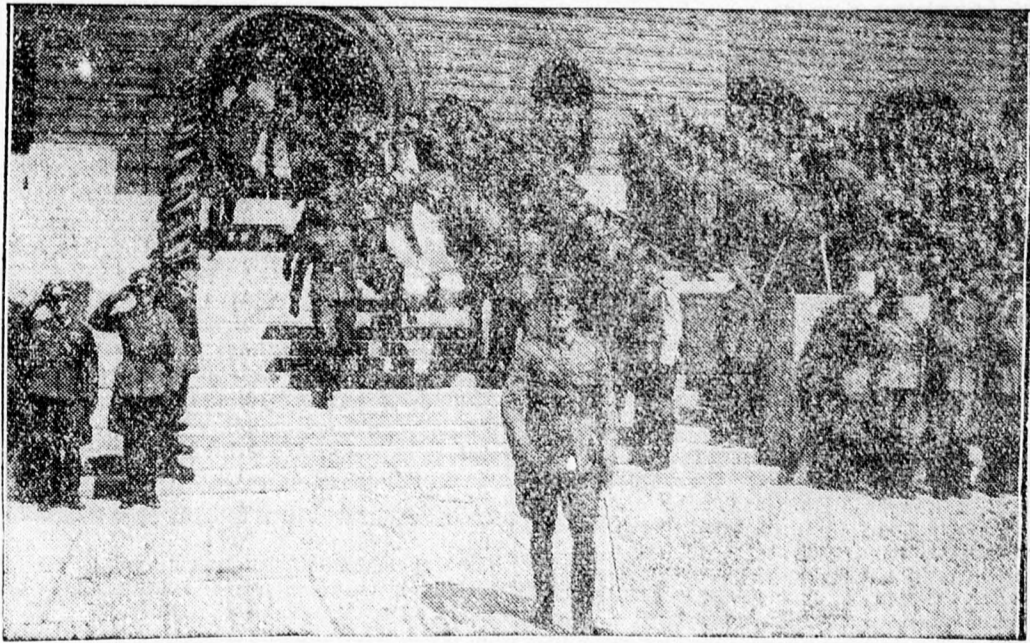
Ploestiben galambtojás nagyságú jégdarabok hulltak és a termésben nagy kárt okoztak. Buzăuban hasonlóan jégeső esett.

Pocuri községben halálos áldozatot követelt a vihar. Egy asszonyt, aki a mezőről igyekezett hazafelé, agyonütötte a villám.

Kedden este Nagyváradon is hatalmas erejű felhőszakadás volt és a villám belesapott

egy zsufolt villamosba. A Rulikovszky temető előtt nagy csoport várakozott a villamosra. Valamennyien egy temetésen vettek részt és amikor megérkezett a D. kocsi a várakozók valóságos megröghanták, mert közben kezdetét vette a felhőszakadás. A kocsit zsufolásig megtöltötték a felszállók, sőt sokan le is maradtak róla. A vezető éppen meg akarta indítani a villamoskocsit, amikor egyszerre hatalmas csattanás hallatszott és a következő pillanatban az utasokkal telt kocsi hátsó része füstbe borult. Az utasok között nagy rémület tört ki és mindenki kijárat felé igyekezett. A pánik csak fokozódott, amikor észrevették, hogy a villamost a belesapó villám magasfeszültségű árammal telítette. Izgalmas jelenetek közepett végre kiürült a villamoskocsi és az utasoknak az izgalmon kívül semmi komolyabb bajuk sem történt.

Nagyváradon és Bihar megyében egyébként szerdára virradó éjszaka a hőmérséklet gyorsan és erősen lehült.

Von Brauchitsch vezérezredes, a német tiszthelyettesek keletporoszországi tanulmányúja alkalmából megkoszorúzta Hindenburg sírját Tannenbergben.

Kik képviselik a magyar gazdatársadalmat az erdélyi búzaértékesítő-bizottságokban?

Az EMGE jelenti Kolozsvárról: Ismeretes, hogy a búzaértékesítési törvényjavaslat parlamenti, bizottsági tárgyalása során elfogadták dr. Szász Pál szenátornak, az EMGE elnökének azt a javaslatát, amely szerint a törvény által előírt vármegyei búzaértékesítő bizottságokban képviselőket nyerne az elismert gazdasági egyesületek. Ennek következtében az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet az erdélyi bizottságokba a következő tagjait kérte fel, illetve küldte ki:

1. Kolozs megye: Telegdy László, az EMGE alelnöke és Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szervezője.
  2. Szamos megye: Fejérváry Jenő földbirtokos Nagykőrös.
  3. Naszód megye: Máthé István református lelkész, gazdaköri elnök, Sófalva.
  4. Bihar megye: Koppány Rezső EMGE felügyelő, Nagyvárád.
  5. Szatmár megye: Bikfalvy Ferenc, EMGE felügyelő, Berend.
  6. Szilágy megye: Gróf Teleki Béla, az EMGE alelnöke, Zsibó.
  7. Arad megye: Alföldy Pál, a Mezőgazdák Ker. R. T. igazgatója, Arad, Str. Regele Ferdinánd 41.
  8. Temes: Dadányi György EMGE felügyelő Temesvár, Str. Lonovich 8.
  9. Szörény megye: Bakos János, a bodófalvi gazdakör elnöke.
  10. Csik megye: Fodor Pál EMGE felügyelő, Csiksomlyó.
  11. Brassó megye: Bartha Árpád, a Mezőgazdák Ker. R. T.-nak helyi képviselője, Brassó, Voivodul Mihail 11.
  12. Alsófehér: Gróf Bethlen Gábor, Marosújvár.
  13. Torda megye: Finta Andor EMGE felügyelő Torda, Str. N. Iorga 20.
  14. Háromszék megye: Dr. Szent-Iványi Gábor Szentiványlaborfalva.
  15. Fogaras megye: Kadácsi Zoltán református lelkész, Kobor.
  16. Székely megye: Bólythy András gazdaköri elnök, Vizakna.
  17. Kisküküllő megye: Dániel Elemér EMGE felügyelő Vámosgálfalva.
  18. Nagyküküllő megye: Gróf Bethlen Balint, Kercsed.
  19. Maros megye: Mikó László EMGE felügyelő, Nyárádzentlászló.
  20. Hunyad megye: Cs. Lázár László Lupusnyak.
  21. Udvarhely megye: Ugron Pál, Flátfalva.
  22. Máramaros megye: Ifj. Fekete Lajos gazdaköri elnök, Hosszmező.
- A búzaértékesítő törvény a bizottság hatáskörét a következőkben állapítja meg:
- a) Minden megyeszékhelyen egy megyei búzaértékesítő bizottság alakult, amelynek a tagjai:
    - a) a megyefőnök, mint elnök,
    - b) a Kereskedelmi és Iparkamara, vagy ennek egyik szakának elnöke (a ford. megj. valószínűleg, ha nagy az Iparkamara területe, akkor külön van elnöke a kereskedelmi és külön az ipari résznek).
    - c) a helyi árutőzede elnöke (amennyiben az illető megyében ilyen létezik). Ha nincsen, akkor a Kereskedelmi Kamara által kiküldött gabonakereskedő,
    - d) a Mezőgazdasági Kamara elnöke, vagy kiküldöttje,
    - e) a Nemzetgazdasági minisztérium felügyelője,
    - f) a Nemzeti Bank fiókjának főnöke,
    - g) a pénzügyigazgató,
    - h) a Nemzeti Szövetkezeti Intézet kiküldöttje, a megyei szövetkezeti vezetők közül.
    - i) a megyei mezőgazdasági hivatal főnöke,
    - j) a mezőgazdák egyesületeinek egy-egy kiküldöttje azokban a megyékben, amelyekben a mezőgazdáknek elismert alapszabályokkal működő szakszervezeteik vannak.
  - A bizottság legalább négy jelenlevő taggal működik.
  - §. A megyei búzaértékesítő bizottság szerepe:
    - a) Informálni egy a Nemzetgazdasági minisztériumot (a nyersanyagok, valamint a kivitel szervezésének és támogatásának igazgatósága útján), mint a Központi Búzaértékesítő hivatalt a búza értékesítésének munkájával kapcsolatos helyi viszonyokról;
    - b) ellenőrizni a buzaeladási árakat;
    - c) ellenjegyezni a buzaeladási kimutatásokat és adás-vételi okmányokat, valamint elvégezni a jelen törvény 10. szakaszában írt központosító munkát.
- Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet átiratban jelentette be a vármegyei prefektusoknak a bizottságokba való kiküldéseket s ugyanakkor

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők,
hevederek, kötélárúk, zsinegek, kárpitos kellékek, lópokrócok és kocsi-takarók legolcsóbb bevásárlási forrása
JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.
Telefon: 17-23

Ismét szabadabbá teszik a gépkocsifuvarozást a rövidtávolságú körzetekben

Bucurestiből jelentik: A legfőbb szállítási tanács és a CFR között hetek óta folyik a vita a gépkocsifuvarozás kérdésében. Egyfelől a gazdasági termékek jobb értékesítése és a falvak olcsó ellátása érdekében a kormány a szállítás olcsóbbítását kívánja, amivel szemben a vasút védi a jogait. A napokban a szállítási tanács újabb ülést tartott, melyen azt a kérdést vitatták meg, hogyan lehetne a tehergépkocsiforgalom és a vasút érdekeit összeegyeztetni, mert az új közfuvarozási rendszer körül zavarok mutatkoznak.

Macovei vasúti vezérigazgató kitarított eredeti álláspontja mellett és legfeljebb a gépkocsifuvarozás részére előírt formások egyszerűsítésébe hajlandó beleegyezni, ha ez nem megy az ellenőrzés rovására. A vasút részére megállapított 75 banis illetékről nem hajlandó lemondani, mert a CFR 350 millió leit fizetett az országutakon való fuvarozási jogáért. Ezzel szemben Constantin Angelescu volt bankormányzó, a szállítási tanács al-

elnöke azt vitatta, hogy a szállítás terén már azén is támogatni kell a magánkezdeményezést, mert a CFR egymagában nem képes az ország utálózatát nemzetgazdasági és katonai szempontból megfelelő mértékben kihasználni és kibővíteni, valamint karbantartani.

A szállítótársalatok nevében Titus Georgian azt javasolta, hogy 300 kilométeres körzetben tegyék teljesen szabadabbá a gépkocsifuvarozást, miután ilyen kis távolságokra a vasúti szállítás amúgy sem fizetődik ki a így a teherautók nem jelentenek versenyt a CFR részére. Ezenkívül az autófuvarozással kapcsolatos közterhek csökkentését kérte a fuvarozók képviselője, azzal az indoklással, hogy a tehergépkocsik önköltségét azonosra kell tenni a vasúttal, mert csak így lehet olcsó szállítást elérni. Végül is a szállítási tanács elvben elfogadta a magán-szállítók álláspontját és ebben az értelemben fog javaslatot tenni a kormányának.

Az Antillák elsüllyedt városát, Jamestownt akarja felkutatni egy amerikai hajóskapitány

Newyorkból jelentik: Néhány nappal ezelőtt Newyork kikötőjébe érkezett Hall kapitány különös szerkezetű, hatalmas kotróhajója, amelynek segítségével az 1860-ban elsüllyedt legendás város, Jamestown felkutatására indul. Expedíciós társasága kereken száz főből áll és a kapitány a legnagyobb reményeket fűzi vállalkozásához. Sikeres lesz-e merész kísérlete, e pillanatban még nem lehet megmondani, de bizonyos, hogy a vállalkozás híre nemcsak Amerikában, hanem a világon mindenütt nagy feltűnést keltett. Annál is inkább, mert Hall kapitány reméli, hogy az egykor elsüllyedt város felkutatásával kiszámíthatatlan értékű kincset hozhat felszínre.

Jamestown ép olyan legenda központjában áll, mint Atlantis és egykori krónikások szerint a világ legdagabbb metropolisza volt. Annyit mindenestre megállapítottak, hogy a város valóban létezett, de 1680-ban heves földrengés nyelte el és hatalmas épületeiből mindössze kettő maradt a tengerparton, hogy késői koroknak hírt adjon a tengerfenék alatti holtak birodalmáról. Az arany annyit volt itt — írják egykori historikusok — mint a kő. Aranyból lehetett volna házat építeni, érthető hát a halott város minden időben foglalkoztatta a mérnökök és mérészálmú kalandorok fantáziáját.

Eddig még senki sem kísérlete meg a holt város felkutatását, mert tökéletes búvárszerkezetek hiányában nem lehetett a kísérlethez hozzáfogni. Robert Hall azonban bizik a sikerben, azt viszont maga is hangsúlyozza, hogy a kísérlet a búvárok történetében páratlan és egyben a legnehezebb lesz. A különös búvárkészülékeket magakészítette tervek alapján konstruálták s ezekben a különös öltözetekben — Hall szerint — minden búvár, tudójának képességétől eltekintve, átlag harminchat

órát tölthet egyhuzamban a tenger mélyén.

Hall kapitány, bár expedíciója száz tagból áll, mindössze tizenkét búvár segítségével dolgozik a tenger mélyén. Ezeket a búvárokat a legnagyobb nehézséggel tudta csak összehozni; heteken át tartott a „búvározás”.

A búvárok tudják, hogy a vízalámerülés már harminc méter mélységben sok nehézséggel jár. Harminc méter után már csak méterenként súlylyedhetnek, de hol van még a százméteres mélység? Nem számít a különleges oxigénpalack sem, mert egy cunye orrvérzés is elegendő, hogy a legszívósabb búvár is belepusztuljon. A gyors nyomás hirtelen változása szétrepeszti a tüdőt. A Dawis-készülék százméteres mélység után nem számít.

A legelső teendő — jelentette ki határozottan Hall, — hogy a tengeralatti város és a kotróhajó között kiépítsék a telefonösszeköttetést. Hall kapitány fantasztikusnak látszó kísérletéhez több amerikai pénzember is csatlakozott. A költségek eddigi számítások szerint egymillió dollárra rúgnak, de ennek ellenében remélik, hogy a merész búvárok az egykor elsüllyedt város romjai közül egy-két mázsás aranszobrot hoznak felszínre és akkor a nagy költség mégis megtérül. Számítások szerint — siker esetén — körülbelül egymillió dollár jövedelmet lehet remélni.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

CORSO: MAGDA.
APOLLÓ: AZ EGÉSZ VILÁG DALOL.
DORIAN: KENTUCKY DALNOKAI.

felhívta említett tagjainak figyelmét, hogy minden lehető kövessenek el a búzaértékesítés megfelelő formában való lebonyolítása érdekében. A törvényhozó elgondolása szerint különösképpen vigyázni kell arra, hogy a gazda a megfelelő minőségi árujáért a meghatározott összeget kapja. Magától értetődik azonban, hogy amennyiben emelkednek az árak s a közvetítő kereskedelem

többet ígér, mint az állami vásárlók, a gazdák nekik adják el termésüket.

Ugyancsak itt írjuk meg, hogy hétfőn délután 4 órakor Kolozsváron Enescu Manola ezredes-prefektus elnökletével megalakult a megyei bizottság. Az ülésen részt vett Telegdy László alelnök és Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szervezője.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Elénk északnyugati szél, sok helyen, főleg északon további eső, a hőmérséklet holnap már kissé magasabb lesz.

ZOG KIRÁLY UTAZÁSAI. Oslóból jelentik: Zog volt albán király és családja Oslóból Antverpenbe utazott. Rövid ott tartózkodás után folytatja útját Franciaországba.

* Dr Sándor János belgyógyász, az Irgalmasrend kórházának főorvosa hazaérkezett és rendelkezéseit megkezdte (Nagyváradon, Strada Avram Jancu 13.)

Nyugalmozott plébános halála. Temesvár. Saját tud. Obében 76 éves korában elhunyt Katalak Pál, nyugalmazott kovácsi plébános. Kadák Pál két évvel ezelőtt ülte meg pappázentelésének ötvenedik évfordulóját. Annakidején, mint káplán Nagykarolyfalván, Obében, Obessenyőn, Magyar-szentmártonban és Vingán működött, ahol a plébánia adminisztrátora is volt. Plébános volt Nadrag és Társcs községekben, majd huszonegy évig Kovácsin, amíg 1934. őszén nyugalmába vonult. Akkoriban nagyszabású könyvtárát, amelyben igen sok értékes régi mű is volt, a temesvári Magyar Ház könyvtárának adományozta. A nyugalm idejét Obében töltötte, ahol annakidején, fél-századdal ezelőtt, mint fiatal káplán működött. Obében temetik el, a gyászszertartást Kristofcsák Ferenc c. kanonok, obessenyői plébános végzi.

Zürichi zárlat. Párizs 11.74, London 20.75, Newyork 44.3, Brüsszel 75.30, Milánó 23.30, Amsterdám 236.87, Berlin 177.80, Prága 15.15, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucuresti 325.

EDDIG KÖZEL KÉTEZER EMBERT TÜRÖLTEK SZATMÁRON AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI NÉVJEGYZÉKBŐL. Szatmár. Saját tud. A járásbírószágon a befejezéshez közeledik az állampolgárságok felülvizsgálása. Eddig mintegy kétezer embert törölték az állampolgársági névjegyzékből. A járásbírószágon döntése alapján a városházán most függesztették ki ezer olyan egyén nevét, akiket állampolgárságuktól megfosztottak. A határozat ellen a kifüggesztéstől számított öt napon belül fellebbezni lehet.

Az üzletek nyári zárórája. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium átiratban hivatalosan közölte a munkafelügyelőségekkel a kereskedelmi és ipari vállalatok, valamint az üzletek záróráját, amelyet az alábbiakban részletesen közlünk. A minisztériumi leirat a vállalatok és üzletek nyári zárórájára vonatkozik. A határozat szerint az üzletek és vállalatok nyári zárórájának a beosztása július 3-tól augusztus 31-ig marad érvényben. A rendelet szerint a nagybani rövidáru kereskedések déli 1 órától 3-ig maradnak zárva, este pedig 6-ig zárnak. A vaskereskedések 1 és 3 óra között tartanak zárva, este ugyancsak 6 órakor zárnak. Szombaton reggel 7 órától délután 2 óráig tartanak nyitva, míg délután zárva maradnak egészen hétfő reggelig. Más üzletek déli 1 órakor zárnak, a déli szünet délután 4 óráig tart, esti zárás 7 órakor van, szombaton délután viszont 4 órától este 8 óráig tartanak nyitva. A fűszer és élelmiszer kereskedések déli 1 órától 4 óráig tartanak déli szünetet, este pedig 9 órakor zárnak. A borbélyműhelyek déli 1 órától 4 óráig zárva tartanak, a pénteki és szombati nap kivételével, amikor a Monitorul Oficialban közölt minisztertanácsi határozat szerint zárnak, illetve maradhatnak nyitva. Azokban a borbélyműhelyekben, amelyekben női fodrászat is van, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön a fodrász alkalmazottak déli 1 órától délután 4 óráig tartanak szünetet.

* Többnyelvű album az Eucharisztikus Kongresszusról. A XXXIV. budapesti Eucharisztikus világkongresszus második albuma is megjelent német, angol, francia és olasz nyelvű szöveggel és több száz remek illusztrációval. Az album beszerezhető 450 leiről a Missió könyvkereskedésben (Temesvár, I. Str. Lonovics 4.)

Halálozás. Temesváron 74 éves korában elhunyt Vudý Károly nyugalmazott postafelügyelő. Az elhunyt unokaöccse volt néhai Vudý Antal apátplébánosnak, akinek nevéhez fűződik nagyrészt a temesvári gyárvárosi plébániatemplom építése.

BETÖRŐK JÁRTAK A NYITOTT AB-LAKULAKÁSBAN. Szatmár. Farkas József Ion Creanga utca 26. szám alatti lakos tegnap este felé bement a városba, a lakás ablakait azonban szellőztetés céljából nyitva hagyta. Ismeretlen tettes Farkas távolléte alatt behatolt a lakásba és onnan több, mint tízezer lei értékű ruhaneműt zsákmányolt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Megállapították a napszúrás következtében Kolozsváron meghalt munkásasszony kiletét. Kolozsvár. Saját tudósítónktól. Hirt adtunk arról, hogy szombaton déln a város határában az egyik gazdaságnak a földjén dolgozó asszonyok egyike hirtelen rosszul lett és még mielőtt az orvosi segítség megérkezhetett volna, kiszenvedett. A tragikus hirtelenséggel elhunyt asszonyról munkatársai mindössze annyit tudtak, hogy Máriának hívják és Diós községből való, most megállapítást nyert, hogy Avram Máriának hívták, 43 éves volt és a kolozsmegyei Kiskapusról származott.

SZATMÁRRA IS BEHURCOLTÁK A GYERMEKPARALIZIST. Szatmár. Saját tudósítónktól. Részletesen beszámoltunk arról, hogy a legveszedelmesebb gyermekbetegség, a gyermekparalízis ütötte fel a fejét Szatmármegyében. A járványnak már egy halálos áldozata is van. A vármegyei főorvosi hivatal az összes óvintézkedéseket megtette, ennek ellenére a járvány továbbterjed, sőt Szatmáron is jelentkezett. A Csehszlovákia-utcában egy öt-éves kisleányon gyermekparalízis tüneteit fedezték fel az orvosok. A gyermeket azonnal kórházba szállították, szüleinek lakóházát fertőtlenítették. Az orvosokat és a szülőket most külön felhívták, hogy a gyanús eseteket haladéktalanul hozzák a tisztifőorvosi hivatal tudomására.

KIS IMAKÖNYV

Pázmány Péter után

A nagy Pázmány Péter imái és tanításai alapján a műveit katolikus közbizalom számára (9x6 cm) finom papíron készült I m a k ö n y v !

Ara egészvászon-kötésben, vörsmetszéssel: 65 Lei.

MAGA ALÁ TEMETTE A FELBORULT VAGON RAKOMÁNYA A RAKODÓMUNKÁST. Kolozsvár. Saját tud. A közeli Kiskalota községben egy munkás, akinek személyazonosságát ezideig nem sikerült megállapítani, rönköket rakott az iparvasút egyik kocsijára. Vigyázatlanság következtében a kis vagon felborult és a lezuhanó rönkök maguk alá temették a szerencsétlen munkást, akit igen súlyos állapotban medencecsonttöréssel és súlyos belső sérüléssel szállítottak be a kolozsvári klinikára. Az ügyben a vizsgálat megindult.

* A vérszegénység és a sápadtság kezelésében reggel éhgyomorral gyakran már két-három evőkanálnyi természetes „Ferenc József” kóserűviz is szabályozza a belek fontos működését. Kérdezze meg orvosát.

GÁZOLT EGY TEMESVÁRI GÉPKOCSI KOLOZSVÁRON. Saját tud. Az 1846. temesvári jelzésű gépkocsi, amelyet Fröhmann Rudolf sofőr vezetett, a Regele Ferdinánd-úton elütötte az úttesten áthaladó Zochenhaus Izidor nevű kisgyereket, akit súlyos belső és külső sérülésekkel szállítottak be a sebészeti klinikára. Állapota aggodalomra ad okot. A gázoló gépkocsivezetőt előállították a rendőrségen, ahol megindították ellene az eljárást.

Józseffalváért

Eddig befolyt adományok: 515.549
Julius 26-án a következő adományok érkeztek:

Bokor István, Érmihályfalva	500
Tornyai (Arad megye) hívek II-ik gyűjtése:	
Hiteleszövetkezet	500
Mihaleczki Lajos	100
Jakab Károly	100
Bús János	100
Szabó Lajos	100
Takács György	100
Lőw Antal	100
Baba Vazul	82
Orgovics Szevér	82
Mikuska József	82
Özv. Szilávik Jánosné	100
Faragó Imre, (II-ik adomány)	68
Lukács Imre (II. adomány)	82
Dániel István	64
Boldis Mihály	51
Juhonyák Mihály	29
Szthmári Károly	60
Összesen: 517.849	

TÖBB KÉS-SZURÁSSAL MEGÖLTÉK AZ EGYIK LEGNAGYOBB AMERIKAI ZENEMŰ-KIADÓVÁLLALAT IGAZGATÓJÁT. Newyorkból jelentik: Irwing Penn, az egyik legnagyobb newyorki zenemű kiadóvállalat igazgatóját ismeretlen tettes a nyílt utcán, több kés-szurással megsebesítette. Penn behalt sérüléseibe, a tettes elmenekült. A rendőrség azon a véleményen van, hogy Penn tévedés áldozata lett.

A temesvári Katolikus Ifjúsági Egylet tagjainak ötletes munkatábor. Temesvár. Saját tud. A temesvár-józsefvárosi Katolikus Ifjúsági Egylet érdekes és ötletes módon oldotta meg a nyaralás kérdését. Huszonkét vállalkozó szellemű fiatalember tíz napra kirándult Karánsebestől nem messze fekvő Szeminik festői tájkára és a Góznán tábort állítottak fel. A táborban összekötötték a kellemes hasznossá: valamennyien iparosfiúk lévén, a környéken munkát vállaltak és a bevételből fedezték a kirándulás, valamint a tiznapos táborozás költségeit. Az ötletes munkatábor megrendezése és szervezésében a fiúk nagy segítségét kapták Bojko Mihály segédlelkész személyében, aki maga is a hegyek között töltötte a kirándulást az iparosfiúkkal.

AKASZTOTT EMBER KÖTELE. Budapestről jelentik: Borbély Gyula 60 éves fővárosi altiszt öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát. A kötélen azonban elszakadt és Borbély a padlóra zuhant. Közben visszatért az életűszőne és erejének végső megfeszítésével megkísérelte, hogy a nyakára szorított hurkot meglátsza. Ez azonban nem sikerült. Ugy találták meg, ahogy a földön guggolva, kezével a nyakához kapva megfulladt és megmerevedett.

Csak a mellékutcákban szabad vasárnap a borbélyműhelyeket nyitva tartani. Temesvár. Saját tud. Jelentítettük, hogy a munkaügyi felügyelőség felhívta a borbély- és fodrászcéhet, hogy határozza meg azokat a zónákat, amelyekben a borbély és fodrászüzemek vasárnaponként is dolgozhatnak. A cég közgyűlést tartott, de azon nem sikerült ebben a kérdésben határozatot hozni. Kérte tehát a cég, hogy a minisztérium döntse el, hol szabad vasárnap délelőtt dolgozni és hol nem. A munkaügyi felügyelő most a királyi helytartósággal egyetértőleg szabályozta a kérdést. A Belvárosban és a főútvonalakon lévő borbély- és fodrászüzleteket Temesváron vasárnap zárva kell tartani. Megengedik azonban, hogy a mellékutcákban lévő borbély- és fodrászüzletekben vasárnap is dolgozhatnak. Ezt azért engedik meg, mert a mellékutcákat nagyobbára kisemberek lakják, akik hétköznapon munkában állnak és nem mindig érnek rá a borbélyüzleteket látogatni. Ahol azonban vasárnap délelőtt dolgoznak, ott hétfőn délelőtt zárva kell tartani az üzleteket.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Csütörtökön Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy). Telefon 30-20.
Fehér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala).
Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda).
Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Temploutár. (Hegedűs).

* Az ülő életmód következtében jelentkező **hajknál**, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvízzel gyakran igen jó eredményeket lehet elérni. Kérlezze meg orvosát.

* A nagyszabású „**Sancta Ursula**” intézet vezetősége a nb. szülőknél tudomására hozza a következőket: A „**Sancta Ursula**” tan- és nevelőintézet 7 osztályú elemi iskolát, 4 osztályú gimnáziumot és két éves továbbképző tanfolyamot (Angelinum) vezet. Utóbbiba felvesz leányokat, akik a gimnázium 4. osztályát, vagy a népiiskola 7. osztályát elvégezték. Az Angelinumban a különböző nyelveken kívül a kereskedelmi tárgyak, gyors- és gépirás elsajátítására is kínálkozik alkalom. Kézimunka-, rajz- és festés, a fűzés-, jéne és sport különböző ágainak gyakorlására is gondot fordít az intézet. A társalgási nyelvi német, de van román és francia társalgás is. Mivel Nagyszabású nagyon kellemes éghajlattal bír és gyönyörű fekvése is van, a szép környékre pedig sűrű sétákat és kirándulásokat tesznek a nőrendelők, fokozottan vonz az intézet. Közeli elvilágosítással szolgál a „**Sancta Ursula**” intézet igazgatósága. Nagyszabású, Regele Carol 14. 12-46.

A NAGYVÁRADI ÉPÍTŐIPAROSOK SZÖVETSEGENEK KÖMÜVES SZINDIKÁTUSA július 27-én, csütörtökön este 7 órakor az Alexandri-u. 13. sz. alatti helyiségben fontos tárgysorozattal szakosztályi gyűlést tart. Kérjük, hogy ezen szakosztályi gyűlésre a pontos időben **okvetlen** szíveskedjenek megjelenni.

DIANA

ledörzsölés munka után

1708 leiben állapítják meg a szőlők holdankénti adóját. Nagyváradi. Saját tud. Az adókövető bizottságok megegyeztek a szőlőbirtokosok adójának kivetését. A bizottság Nagyváradon három kerületben dolgozik és a határozatokból meg lehet állapítani, hogy az adókövetések minden bizottság előtt egységesen történnek. A gyakorlat azt mutatja, hogy minden hold szőlő után ezrethétszázötlet le az adó. A bizottságnak ez a döntése azonban nem mindenkire egyformán kedvező. Vannak ugyanis szőlők, amelyek az új adókövetés folytán jóval előnyösebb helyzetbe jutottak, mint a régi rendszer mellett, amikor adó helyett borfogyasztási adót fizettek csupán. A kisebb szőlőtulajdonosok azonban, akiknek bevetett területük igen kicsi, az új adózás mellett kétségtelenül rosszul járnak. A pénzügyminiszternek rendelete értelmében ugyanis a szőlők adóját holdankénti kell megállapítani és ettől a bizottságok el nem térhetnek. Kétségtelen, hogy a gyakorlat fogja bebiztosítani, hogy melyik adózási rendszer volt az előnyösebb. A rendelet értelmében ezektől 1-től kezdve nem kell többet fogyasztási adót fizetni, ami köztudomás szerint igen sok utánjárással és kellemetlenséggel járt. Viszont még be kell fizetni a borfogyasztási adót a szőlőbirtokosok mostani készlete után az új termés után azonban már nem.

TÜZ A SZATMÁRI NAGYÁLLOMÁSON. Saját tud. Tegnap este, valószínűleg az egyik mozdony szikrájától, kigyulladt a szatmári nagyállomás fűtőháza. A tűzoltók teljes felkészültséggel szeltek a tűz színhelyére, ahol a lángok a nagy szárazságban gyorsan terjedtek. A katonatűzoltók derekas munkával vették fel a küzdelmet a pusztító elemmel, amelyet végül is sikerült megfékezni. A tetőzet egyrésze azonban elpusztult. Itt írjuk meg, hogy a szatmári tűzoltóparancsnok kijelentése szerint a tűzoltóság felszerelése annyira hiányos és rossz, hogy a város — különösen ilyen száraz időben — állandó tűzveszedelem van. A tűzoltóparancsnok arról már több ízben tett jelentést a város vezetőinek, itt azonban a hiányok pótlása elől azzal térnek ki, hogy a költségvetésben erre nincs fedezet.

Temetés. Özv. Liesbier Vilmosné szül. Tóth Rozália 80 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Popa Mihály felcheri birtokos, dr Popa Teodor képviselő édesapja 79 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz Felcheren. (Erdélyi „Concordia”).

A nagyváradi Allatvédő Egyesület a havi összejövetelét a hó 28-án, pénteken délután fél 7-től 8-ig tartja a Japport cukrászda teraszán és ugy a tagokat, mint az érdeklődőket ez uton érkezteti.

Az öt év előtti bécsi nemzeti-szociálista forradalom emlékére nagy ünnepeket tartottak

Bécsből jelentik: Az osztrák nemzeti-szocialista párt nagy ünnepekkkel ülte meg az 1934. július 25-iki nemzet-szocialista forradalom évfordulóját. Az emlékünnepet a tartományi törvényszék udvarán rendezték, ahol annakidején a forradalom résztvevőit az akkori osztrák kormányzat kivégeztette. Az akasztófaik helyén most márványoszlopok állnak, s tetejükön olajmécses ég.

Engedélyezték a fehéregyházi Petőfi-ünnepeket

A fehéregyházi sikon, az egykori csatamezőn, ahol Petőfi Sándor elesett, mint ismeretes, ez évben is megünnepli a magyarság a nagy költő halálának évfordulóját. A segesvári Magyar Kaszinó Petőfi-bizottságától kapott értesüléseink szerint az illetékes hatóságok engedélyezték a július hó 30-iki emlékünnepeket, amelyre minden bizonyosan nagy tömegekben fog felvonulni a magyarság, hogy lerója kegyeletét a halhatatlan költő emlékére.

Ismét kísért Nagyváradon az 5 százalékos illeték

A Bérlők Szövetségének közbenjárására a belügyminiszter határoz a kérdésben

Nagyváradi. Saját tud. Emlékeztet még, hogy ez előtt három évvel a város 5 százalékos illetéket vetett ki a nagyváradi bérlőkre. Az illeték kivétele nagy felzúdulást keltett a bérlőközönség körében és ennek következtében hosszú hónapokig tartó harc indult meg a várossal. A bérlőközönség a bírósági fórumokhoz fordult, ahol ki is mondták, hogy az illeték kivétele törvénytelen volt. Niculescu, jelenlegi táblabíró a nagyváradi jogi szaklapban hosszú cikkben foglalkozott ezzel a kérdéssel és rávilágított a kivételek jogtalanságára. A bírósági fórumok nagyrészt ennek a cikknek meggyőző érveivel indokolták a kivételt megsemmisítő határozataikat.

A nagyváradi Bérlők Szövetsége azonban nem elégedett meg a bíróság elvi döntéseivel, hanem felfolyamodást küldötték a belügyminisztériumhoz a jogtalan kivételek ellen. A belügyminisztérium 14842—1936. számú leiratában a közigazgatási törvény rendelkezéseinek alapján kimondotta, hogy azokra a bérlőkre, akik bármilyen más címen fizetnek városi illetéket, — nem vehető ki az 5 százalékos illeték.

Az új helyzet

1938-ban a közigazgatás átszervezésével módosították a közigazgatási törvényt is és az új törvény szövegében új tápot adott a városnak arra, hogy ismét föllevenítse az 5 százalékos illetéket. A város az idei költségvetésbe föl is vette az 5 százalékos illetéket és a mostani városi adó és illetékek kivételek már ki is vette a bérlőkre. A város pénzügyi hatóságai ezt úgy állapították meg, hogy 1 szoba után nem kell illetéket fizetni, 2 szoba után azonban 2 százalékot, 3 szoba után 3 százalékot míg ennél több szoba után 5 százalék illetéket kell fizetni a bérlőknek.

A Bérlők Szövetsége a közigazgatási törvényben sem találta indokoltnak a kivételt, azt jogtalanul tartja és ezért ismét terjedelmes beadványban ismertette a belügyminisztérium előtt az 5 százalékos illeték ügyét. A beadványra most érkezett meg a városhoz a belügyminisztérium leírata, amelyben magyarázatot kér az ügyre s egyben kéri az idei városi pénzügyi szabályrendeletet. A szabályrendeletet ugyanis csak a tartományi kormányzóság hagyta jóvá és a belügyminisztérium a szabályrendeletet nem is ismeri.

A város a belügyminiszteri leíratra kedden küldötte meg a választ.

A bérlőközönség reméli, hogy a belügyminisztérium, mint három évvel ezelőtt — ismét megsemmisíti a város törvénytelen határozatát.

A Bérlők Szövetsége fölhívja azokat a figyelmét, akikre már kivették a községi adót és illetéket, hogy az 5 százalékos illeték kivétele ellen, a határidőn belül adjanak be felelő választ, mert abban az esetben, ha a kivétel jogerőre emelkedik már hiábavaló minden tevékenység. (Lakv)

Pasteur-intézetet létesítenek minden nagyobb erdélyi városban

Nagyváradi. Saját tud. Nagyváradi város közegészségügyi intézményei a közeli hetekben újabb és kétségtelenül nagy jelentőségű osztállyal gyarapodnak. A közegészségügyi minisztérium elhatározta, hogy Erdély nagyobb városában, Nagyváradon, Temesváron, Aradon, Brassóban, Marosvásárhelyen, Nagyszabásúban, a Kolozsváron hasonló Pasteur intézetet állít fel. Ezidőig egész Erdély területén csupán Kolozsváron volt Pasteur-intézet. Ide utalták be az országgrész városából és falvaiból a megfertőzött embereket és ez nemcsak az orvosok munkáját nehezítette meg, de tetemes költséggel járt az államra nézve is. Nagyváradon egyelőre a közpórház egyik elkülönített részében helyezik el a kolozsvári Pasteur-intézet fiókját. Itt külön laboratóriumot rendeznek be és itt állítják elő az oltáshoz szükséges szérumokat is. Az osztály vezetőjévé dr Szentpály Gyulát nevezte ki a közegészségügyi minisztérium, aki a szükséges tanfolyamot már sikeresen el is végezte.

Megalakult a biharmegyei búzaértékesítő hivatal

Nagyváradi. Saját tud. Ismeretes, hogy a legújabb búzaértékesítési törvény értelmében az ország minden megyéjében búzaértékesítő hivatalt állítanak fel.

Biharmegyeében most szervezték meg a hivatalt, amelynek vezető tagjai a következők lettek: Georgescu Dumitru ezredes-megyeifőnök; Gh. Dumitrescu kereskedelmi és iparkamarai elnök; Niste Jacob a váradai tőzsde elnöke. Andrei Zănescu, a Nemzeti Bank helyi igazgatója; Al. Georgescu felügyelő-mérnök a Mezőgazdasági Kamara kiküldöttje; Cadariu Emil, pénzügyigazgató; Nicolae Tica a „Crisul” szövetkezet kerületi igazgatója; Epifanov Nicolae agronom elnök; — és a Mezőgazdasági Szindikátus kiküldöttje.

A búzaértékesítési hivatalban az érdekeltek hivatalos ügyeit naponként 10 és 12 óra között intézik. A hivatal helyiségei a Mezőgazdasági Kamarában van.

Románia területének huszonkét százaléka erdőség

Az erdők kétharmadrésze kitermelhető őserdő

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszter Románia nyersanyagproblémáinak tanulmányozására hat bizottságot nevezett ki, amelyek az egyes ipari szakmai csoportok nyersanyag-problémáit tanulmányozták. A bizottságok tanulmányokkal elkészültek, amelyeket a nemzetgazdasági minisztériumban most rendeznek sajtó alá. A tanulmány előreláthatólag 24 kötetet tesz ki, ezek közül legelőször a romániai erdőtermelésre vonatkozó tanulmány jelent meg.

A tanulmány szerint Romániában 6 millió 336.471 hektár, azaz 10.772.000 katasztrális hold erdőség van, vagyis Románia területének 22 százaléka erdőség. Eme erdőkerület 23 százaléka hatvanévnél öregebb fák vannak, 44 százaléka 40—60 éves fák találhatók, míg 33 százaléka új ültetésű (40 évnél fiatalabb) fákkal rendelkezik. Ezek szerint a romániai erdőterületek 67 százaléka a faanyag negyven évnél idősebb, vagyis az erdőség kitermelhető.

A romániai erdősegekben a következő fafajták találhatók nagymennyiségben: két millió 693.000 katasztrális hold területen fenyő és más tűlevelű fák, 5.278.800 katasztrális hold 800.000 hold területen egyéb fák. Az összes erdőterületek 30 százaléka az állam, 11 százaléka egyházak és alapítványok, 33 százaléka faipari részvénytársaságok és 17 százaléka közbirtokosságok és egyébként birtokában van.

Jelenleg 2 millió 698.002 hektár területen folyik a kitermelés, amelyből a múlt évben 90.495 hektárt vágtak ki. A tanulmány az évenként kitermelhető erdők mennyiségét 18.620.000 köbméterre, azaz 931.000 vagonra becsüli. Az 1938 évben kitermelt mennyiség 81 százaléka a belföldön használták fel, míg 19 százaléka exportra került.

SPORT

Nagy gólaránnyal győztek a Komáromban vendégszereplő olasz vízipólózók

Komáromból jelentik: Az országos körúton levő olasz válogatott vízipólócsapat kedden Komáromban vendégszerepelt. Az olaszok szép játékkal 5:0 (2:0) arányban győzték le a komáromi kombinált vízipólócsapatot.

A KAC országos teniszversenye. Kolozsvárról jelentik: A KAC kitűnően sikerült uszóversenye után, e héten újabb és szép sporteseményt bonyolít le. Pénteken kezdődik meg ugyanis a KAC országos teniszversenye, melyre az összes helyi játékosokon kívül, az ország összes — itthonlevő — nevesebb játékosai is beneveztek, úgy hogy a versenyek több mint száz résztvevővel kezdődnek meg. Ezek a versenyeken az I. osztályú küzdelmek Kolozsvár bajnokéigalért mennek, ami azokat még érdekesebbé teszi. A versenyeket a KKE pályáin (Calea Marechal Foch 48.) tartják meg péntektől kezdve naponként reggel 7 órától a sötétség beálltáig.

PÁRTATLAN HATÁRBÍRÁKAT KÉRT A GALATI GLORIA A VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSRE. Galatiból jelentik: Mint emlékeztetés, vasárnap a Gloria nagyarányú győzelmet aratott a 10 emberrel játszó Mures ellen. A második mérkőzést vasárnap játszik le. A galatiak kérték a szövetséget, hogy a mérkőzésre pártatlan szövetségi határbírákat küldjön ki.

Újabb 80 m-es női gátfutó világrekordot állított fel az olasz Testoni, a Garmisch-Partenkirchenben rendezett nemzetközi női atlétikai versenyen. Testoni új rekordja 11.3 mp., saját régi, 11.5 mp-es világrekordját csak nemrégiben, a német-olasz viadalon állította fel.

PÉLDÁTLAN ÉRDEKLŐDÉS AZ MSE USZÓVERSENYE IRÁNT. Marosvásárhelyről jelentik: A Savu-kupa uszóversenyt szombaton és vasárnap rendezi meg az MSE országos verseny keretében. Amire még eddig nem volt példa: a versenyre már tizennygy egyesület jelentette be részvételét.

Liegében a városon keresztül úszást, melynek távja hat és fél kilométer volt, a magyar Vörös nyerte meg új pályarekorddal. A szintén magyar Páhok hatodik lett.

KÜLFÖLDIEK NYERTÉK AZ UTOLSÓ KÉT NEMET TENISZBAJNOKSÁGOT. Hamburgból jelentik: A német nemzetközi teniszbajnoki versenyek vegyes páros döntőjét az amerikai Wheeler, Smith kettős nyerte meg, mely a döntőben 6:3, 7:5 arányban győzött a Jarvis, Anderson pár ellen. A női páros döntőjében a dán Sperlingné, Schneider kettős 6:3, 6:4 arányban győzött a Couquerque, Ullstein pár ellen.

Kitűnő eredmények az olasz atlétikai bajnokságban. Torinóból jelentik: Olaszország atlétikai bajnokságai kitűnő eredményekkel fejeződtek be. Résztettek a következők: 100 m: Mariani 10.7 mp, 200 m: Gonelli 21.7 mp, 400 m: Missoni 48.3 mp, 800 m: 1. Lanzi 1 p. 51.6 mp, 1500 m: 1. Vitala 3 p. 58.4 mp, 5000 m: 1. Beviagna 14 p. 58.4 mp, 10000 m: 1. Lippi 32 p. 34.8 mp, 110 m. gát: 1. Oberweger 15.3 mp, 400 m. gát: 1. Luaidi 54.6 mp, Magasugrás: 1. Colimbini 190 cm. Távolugrás: 1. Maffei 747 cm, Rudugrás: 1. Romeo 390 cm. Hármassugrás: Taddai 14 m. 34 cm. Súlylökés: 1. Profeti 14 m. 96 cm. Diszkoszvetés: 1. Consolini 49 m. 10 cm. Gerelydobás: 1. Drei 57 m. 72 cm. Kalapácsvetés: 1. Taddei 47 m. 91 cm. 4x100 m: 1. Baracca 41.8 mp, 4x400 m: Baracca 3 p. 19.2 mp.

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

címmel jelent meg. 629 oldal. Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tiszta jövedelme az említett templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteletének állít emléket az, ki minél hamarabb megszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

Az új céhtörvény-tervezet ismertetése

(Kilencedik közlemény.)

Rendelkezések a szakkamarák szövetségéről. A szövetség megalapítása és célja

Art. 100. A szakkamarák szövetsége közhivatal, amely jogi személyiséggel rendelkezik. Székhelye az ország fővárosában van.

Art. 101. A szövetség hatásköre a következő:

a) irányítja és egy vonalba hozza az összes szakkamarák működését,

b) határozott módon megformálja azokat a javaslatokat, amelyek az ország összes gazdasági tényezőinek termelését előmozdítják;

c) Tanulmányozza mindazokat a kérdéseket, amelyek az ország gazdasági és társadalmi elrendezésére vonatkoznak, így a nemzeti termelés megszervezését, a mezőgazdasági munka megszervezését és védelmét, a mezőgazdasági termékek értékesítését, az export megszervezését, a szállítási és vámpolitikát, a szellemi tulajdon védelmét, valamint a szellemi munka elősegítését;

d) betölti mindazon hatásköröket, amelyeket különleges törvények alapján adtak a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a munkakamarák szövetségének, amelyeket helyettesít;

e) képviseli a kormány és a hatóságok előtt az összes szakkamarákat általános érdekű kérdésekben;

f) véleményt ad az összes törvénytervezetekről és szabályrendeletekről a gazdasági és társadalmi kérdésekkel kapcsolatban.

A vezető szervek

Art. 102. A szövetség vezető szervei a következők:

a) adminisztrációs tanács;

b) igazgatótanács.

Az adminisztrációs tanács

Art. 103. A szakkamarák szövetségének adminisztrációs tanácsa a szakkamarák elnökeiből és minden kamara két alelnökéből tevődik össze. A két alelnököt sorsolás útján választják ki.

Art. 104. A szövetség a munkaügyi miniszter elnöke alatt alakul meg. Megalakulás után a tanács egy elnököt és két alelnököt választ. Az elnöknek és az egyik alelnöknek állandó lakhelye kell legyen az ország fővárosában.

Art. 105. Az igazságszolgáltatás előtt a szövetséget az elnök, vagy az alelnökök egyike képviseli.

Art. 106. A 79. és 80. szakasz első bekezdése, a 81. szakasz és a 82. szakasz a szövetség tanácsára is vonatkozik.

Art. 107. A szövetség vezetését és a folyó ügyek intézését a megbízott igazgatótanács végzi, amely az elnökből és a két alelnökből áll, akiknek a szövetség vezérigazgatója asszisztál.

A szövetség tisztviselő-személyzete

Art. 108. A szövetség vezérigazgatóját királyi rendelettel nevezik ki a munkaügyi miniszter előterjesztésére a szövetség igazgatótanácsának ajánlása alapján. A köztisztviselőkre vonatkozó törvény

rendelkezései a vezérigazgatóra is alkalmazandók. A szövetség vezérigazgatójának ugyanazon követelményeknek kell megfelelnie, amelyeket a szakkamarák főtisztviselőitől követelnek meg. A vezérigazgató vezető a szövetség ügyosztályait.

Art. 109. A jövőben a szövetség tisztviselőit az igazgató bizottság nevezi ki és a munkaügyi miniszter hagyja jóvá a kinevezést.

Art. 110. A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének jelenlegi tisztviselői jog szerint átmennek a szakkamarák szövetségéhez azzal a ranggal és fizetéssel, melyhez most van joguk és megőrzik összes jogaikat, amely számukra a köztisztviselők törvényében biztosítva van, ugyancsak nyugdíjjogukat is.

Art. 111. Az igazgató bizottság időlegesen is alkalmazhat olyan személyeket, akik szaktudásukkal képesek a szövetség által felvetett kérdések megoldásánál közreműködni. A kereskedelmi kamarák szövetsége kebelében működő tanulmányi bizottság tagjai jelen törvény kihirdetésével jogszertint átmennek a szakkamarák szövetségébe.

A szövetség költségvetése

Art. 112. A szövetség jövedelme abból a 10 százalékos kvótából tevődik össze, amely az összes kereskedelmi és iparkamarák aditionális kvótájuk jövedelméből juttatnak számára. Ezt a kvótát a pénzügyigazgatóságok inkasszálják és külön számlán köryvelik a szakkamarák szövetsége számára. A letéti összegek elismervényeit legkésőbb 10 napon belül el kell juttatni a szövetséghez, ugyanakkor kimutatást kell küldeni számára a havi inkasszoról és letétekről, feltüntetve egyidejűleg az összes aditionális illeteket, amelyeket a kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági fizetési adókból és a szabadfoglalkozásuk adójából vontak le a kamarák számára.

Art. 113. A szövetség költségvetését az igazgatótanács állítja össze, az adminisztrációs tanács szavazza meg és jóváhagyás végett be kell terjeszteni a munkaügyi miniszterhez.

Art. 114. A 96., 97., 98. szakaszok, valamint a 99. szakasz második bekezdése alkalmazandó a szövetségre is.

Art. 115. A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének teljes vagyona jelen törvény kihirdetésével jogszertint a szakkamarák szövetségének tulajdonába megy át, de felelősséggel tartozik mindazon kötelezettségekért, amelyeket a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége törvény, vagy szerződések útján vállalt.

Art. 116. A szakkamarák szövetségének szervezési és működési módjait az a különleges szabályrendelet állapítja meg, amelyet a szövetség készít és amelyet királyi rendelettel jóváhagytak a munkaügyi, a nemzetgazdasági és a földművelésügyi miniszter jelentése alapján.

KISORSOLTÁK AZ ŐSZI BAJNOKI MÉRKŐZÉSEKET. Bucurestiből jelentik: A szövetség kedden este ejtette meg az őszi bajnokság mérkőzéseinek kisorsolását. A sorsolás eredményét még nem közölték hivatalosan.

Csaplár, — a kiváló magyar hosszú távfutó — vasárnap a lengyelországi Cselodzban indult egy 5000 méteres versenyen, melyen 15 perc 11.4 mp-es idővel győzött. Csaplár nem erősítette magát, mert a szerdán Budapesten tartandó 4x1500 méteres világrekordkísérletre tartogatta erejét.

Hannoverben két számból álló nemzetközi uszóviadalt rendeztek a németek és a svédok. A versenyt a németek nyerték 2:0 arányban. Vízipólóban a német utánpótlás csapata 5:2 (2:1) arányban győzte le a svéd válogatottat. A 4x200 váltóuszásban a német csapat 9 perc 17.9 mp-el győzte le a svéd csapatot, melynek ideje 9 perc 22.4 mp. A verseny egyéb, nem hivatalos eredményei a következők: 100 méteres hátuszás: 1. Schlauch német 1 perc 10 mp, 200 méteres melluszás: 1. Balke német 2 perc 43.1 mp, 100 méteres gyorsuszás: 1. Olsson svéd 1 perc 00.6 mp 400 m. gyors: 1. Borg svéd 4 perc 56.2 mp.

Kitűnő diszkoszvető eredményeket értek el a magyar atléták. Dorogi, az AC jubileumi atlétikai versenyén, melynek a főbb eredményei a következők: 100 m: 1. Sir doktor BBTE 10.8 mp, 400 m: 1. Görkői BBTE 49.4 mp, 800 m: 1. Hires UTE 1 perc 57.3 mp, 5000 m: 1. Németh MAC 15 perc 05 mp. Diszkoszvetés: 1. Józsa dr TEAC 48 méter 92 cm, 2. Kulitz BBTE 48 méter 46 cm, 3. Reisky BSZKRT 46 méter 22 cm. Gerelydobás: 1. Várzegi MAC 65 m. 85 cm.

TURISZTIKA

Vulturii-Sasok turista egyesülete folyó évi július hó 30-án reggel fél 7 órai indulással kirándulást rendez Belényes-Finisen át a festői fekvésű Béla-vár romjaihoz. Szép vidék. Könnyű túra. Strandolás. Este Belényesen találkozás a 15 napos tanulmányi kirándulásról visszatérő kirándulókkal. Résztvételi díj: 90—100 lei. Jelentkezés mindennap délután 6—8 óra között az egyesület helyiségében, Nagyváradon, Dr Aurél Lazar utca 14. szám, továbbá Mocsáry Sándor fröngp-üzletében, Boulevardul Regele Ferdinand és Gyenge István ékszerésznél Alexandri-utca 12. szám.

LEGUJABB

Bombázó gyakorlatok a Szaharában

Párizsból jelentik: Az angol bombavetők a legközelebbi napokban azzal folytatják légi tüntető gyakorlataikat, hogy a Szahara sivatag-pusztáját fogják bombázni. Az *Excelsior* hozza ezt a hírt és hozzát teszi, hogy a brit szigeteken nincs olyan téréség, ahol az 500 kilogrammos bombákkal a közbiztonság veszélyeztetése nélkül célzó gyakorlatokat lehetne végezni. A francia kormány éppen ezért bojkottálta rendelkezésére a Szahara-pusztát.

Az angol repülők mellett franciák is részt fognak venni a gyakorlatokban. A repülőknek El Goleaban lesz az állomásozó helyük. Az egyes részletterveket a közös légigyakorlatokra nézve Sir Kingsley Wood angol légügyi miniszter az ő francia kollégájával Guy la Chambre-val fogja kidolgozni, az utóbbinak Londonban tervezett legközelebbi látogatásakor.

Angol lapok híradása:

Elhárult a moszkvai megegyezés utolsó akadályja is

A tárgyaló felek tisztázták a közvetett támadás fogalmát. Az angol-francia-szovjet szövetség kezességét nyújt Esztország, Lettország, Franciaország, Lengyelország, Románia, Törökország, Görögország, Egyiptom és Portugália részére

Londonból jelentik: Valamennyi szerdai reggeli lap jelenti, hogy sikerült elhárítani az angol-francia-szovjet szövetségi szerződésre irányuló tárgyalások utolsó, leglényegesebb akadályát is és hogy a legutóbbi angol utasítások helyreállították az egyetértést a közvetett támadás meghatározása körüli vita tekintetében. Így — a lapok szerint — rövidesen várható a bejelentés, hogy létrejött a katonai és politikai egyezmény, amelyet Moszkvában fognak aláírni. A „Daily Express” szerint az egyezmény a következőket ígéri:

1. Haladéktalan kölcsönös segélynyújtás, ha a szerződő felek bármelyikét támadás érné.
2. Haladéktalan kölcsönös segélynyújtás, ha a szerződő felek bármelyike a más államoknak nyújtott kezesség következtében háborúba keveredik.
3. Kezesség közvetlen, vagy közvetett támadás esetén a következő államoknak: Esztország, Lettország, Finnország, Lengyelország, Románia, Törökország, Görögország, Egyiptom és Portugália.

Beavatottak azt hiszik, hogy a katonai tárgyalásokat körülbelül tíz nap múlva kezdik meg Moszkvában.

Az angol-lengyel pénzügyi tárgyalások elakadtak

Párizsból jelentik: Több párizsi reggeli lap foglalkozik az angol-lengyel hitelnnyújtási tárgyalásokon felmerült nehézségekkel. A „Journal” szerint a tárgyalások defektet kaptak. Sir John Simon kincstári kancellár keddi nyilatkozatában teljesen hamis beállításban azt állítja, hogy a tárgyalások sikertelenségéért mind az angolokat, mint a franciákat felelősség terheli, holott valójában csak Londonban merültek fel nehézségek. A „Figaro” londoni értesülése szerint az ottani tőzsdetörök azon a nézetben vannak, hogy az angol-lengyel pénzügyi egyezmény megkötését bizonytalan időre elhalasztották. A lengyel kormány tudvalevően azt kívánta, hogy aranyban kapjon hitelt. Anglia és Franciaország azonban csak fontban és frankban akartak hitelt nyújtani, ami Lengyelországnak azért nem felel meg, mert bankjegyforgalmát növelni akarja s ehhez aranyfőződötre van szüksége.

Olasz törvény a fehér faj tekintélyvédelméről

A törvény a bennszülöttek kárára elkövetett sértések miatt a fehéreket is bünteti

Rómából jelentik: A képviselőházi és szenátusi bizottságok bosszas tanácskozásai után a fehér faj védelmére újabb törvény készült Olaszországban. A gyarmati területen lakó más-fajú népekkel a házasságkötést már megtiltotta egy korábbi törvény. Ennek a kiegészítése az új törvényalkotás, mely a maga nemében az egész világon az első, mert eddig a fajpresztizs védelmére csak erkölcsi tartózkodások voltak, de kimondott törvények még nem rendelkeztek. A törvény ilyen első kísérlet lévén, nem sorolja fel tüzetesen és kimerítően, hogy mik a presztizs-sérelem esetei. Azonban általában bűncselekménynek minősítik az olyan kitételeket, melyek a fehér faj szegénységét és faji öntudatát sértik.

Nemcsak a másfajú bennszülöttekre vonatkozik a törvény, hanem a fehérfajú olaszokat is sújtja, ha ezek olyan tettet követnek el vagy olyan magaviseletet tanúsítanak, mely alkalmas arra, hogy a fehér faj tekintélyét és becsületét a

bennszülöttek előtt lekisebbitse. Súlyosbító körülmény, ha ilyen tekintélycsorbító tény a bennszülöttek jelenlétében, vagy a bennszülöttek kárára és a bennszülöttek könnyenhiúságával visszaélve követnek el.

Ha részletes eseti felsorolás nincs is a törvényben, egyhány esetet mégis külön is kiemel, mint büntetendő cselekményt. Ilyen a fehér fajnak a bennszülöttekkel nemi összeköttetésbe keveredése, mit 1—5 évi fogsággal büntetnek. Aztán a bennszülötteknek fenntartott helyiségek állandó látogatása, meg nem engedett kézimunka a bennszülöttek részére, a nyilvánosság előtti lerészegedés.

A fehér faj tekintélyét sértő cselekmények büntetése odáig mehet, hogy a bűnösnek talált egyén összes vagyonának a negyedrészt is elkozhathatják büntetésképpen. A szabadságvesztéssel való büntetések átlagosan 3 évnvi időtartamuk, de öt esztendeig terjedők is lehetnek.

Vonatösszeütközés a dortmundi pályaudvaron

Berlinből jelentik: A dortmundi pályaudvaron egy gyorsvonat összeütközött egy tolató mozdonyal. Huszonöt utas és a gyorsvonat mozdonyának vezetője és fűtője súlyos sérüléseket szenvedett.

Svájcban és az osztrák Alpokban havazik

Bázelből jelentik: Kedden az összes hegységben havazott, s a hőmérséklet a fagypontra süllyedt. Egyes vidékeken még a völgyeket is hó borítja. Az osztrák Alpokban szintén havazik.

Török erődítményrendszer építése az olasz Dodekanesz-szigetek mögött

Párizsból jelentik: Katonai és politikai körökben nagy figyelmet fordítanak arra az építkezési tevékenységre, melyet a törökök angol és francia támogatással most a Dardanellákon és a kisázsiai partokon kezdettek az olasz Dodekanesz-sziget-csoporttal átellenben. Nagyobb szabású erődítmény építését vizik keresztül ezzel az építkezéssel. Törökország kormányának további elhatározása az, hogy Chios szigeténél, nem messze Szuzymától, a Csesmekikötőt olyan elsőrangú légi és hadiflotta támaszpontul fogja kiépíteni, hogy jelentősége hasonló lesz, mint a singapori hadi kikötő.

Franco tábornok a monarchia visszaállítását mellett

Maura herceget megegyezési ajánlattal Alfons királyhoz küldötte Lausanneba

Párizsból jelentik: Az *Excelsior* lisaboni jelentése szerint úgy látszik, hogy Franco tábornok a monarchia helyreállítását pártolja. Maura herceg monarchista képviselő, aki kedden a portugál háttáron tartózkodott, szerdán Lausanneba utazott, ahol találkozik Alfons volt spanyol királlyal és Franco különleges utasításait viszi magával. A találkozás után visszatér Spanyolországba és közli Francoval Alfons választát.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kényelmes

kétszobás lakás, nagy előszobával, újonnan festve kiadó. Nagyvárad, Str. Mihail Sorbul 11. szám.

Kiadó

kapualatti utcai teljesen különbejárattal, szép tiszta butorozott szoba. Nagyvárad, Aurel Vlaicu-utca 33. szám

Nagy raktárhelyiség

irodának, műhelynek alkalmas, megosztva is kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 28.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Üvegezett ablakok

és ajtó eladó. Nagyváradon, Nic. Zsiga-utca 50. szám.

Keresek

ételem jókarban levő, használt íróasztalt. Címeket — árnegyelőléssel — a kiadóba kérek.

Hordók és kádak

elsőrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális előállítására. Fagyalt konzervátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timişoara, IV. Str. Fröb 5. Telefon: 43-46.

PUSA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Hülönfélé

szavanként 3 lei

Nyaralni

menne egy vagy két személy hegyes vidékre, esetleg diétás kosztál. Leveleket árnegyelőléssel a kiadóba kérek.

Korrepetitort

keresek azonnalra V. osztályos gimnázista vizgára készítéséhez Szőlősi plébánia.

Pótvizgára

bármely tantárgyból előkészítik. Gojdu nagy sectió-sok előnyben. Cím: Fehér, Nagyvárad, Calea Victoriei 25. szám.